

»SLOVENEK« velja
pe pošti na vse strani Jugoslavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 100—
za pol leta 55—
za štiri leta 30—
za en mesec 10—
Za izposoditev celoletno K 140—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 20—
za izposoditev 25—

SLOVENEK

Enoletna poltirnica (60 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostori)
za celotni po K 2—
uračni razpisni, postarna št. po K 3—
Pri naročitvi nad 10 objav popust.
Najmanjši oglas 52/6mm K 0—
Izahje vrniti dan izdanih podeljkih in dan po preizku, ob 3. uri zjutraj.

Političen list za slovenski narod.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III. Rokopisi se ne vračajo; nevrakirana pisma se ne sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne kren. ljubljanske št. 850 za naročnino in št. 349 za oglasa, avstr. in češke 24.797, ogr. 20.511, bosn.-herc. 7563.

Wilson ustraja.

LDU Newyork, 22. jan. (DKU) Retterjev urad poroča: Kakor javlja washingtonski poročevalec lista »Associated Press«, se objavlja uradno, da se stališče Amerike napram jadranskemu vprašanju od zadnjih izjav predsednika Wilsona v Parizu ni niti najmanje izpremenilo. Poudarjeni uradni krogi menijo, da se Zedinjene države nikoli ne bodo strinjale z dogovorom o jadranskem vprašanju, o katerem se razpravlja ravno sedaj, ker ta dogovor popolnoma nasprotuje stališču Amerike in bi se torej brez sodelovanja Amerike mogel uveljaviti samo nasilno.

LDU Belgrad, 23. jan. Včeraj dopoldne se je pod predsedstvom Njegovega kraljevega Visočanstva prestolonaslednika regenta Aleksandra vršila seja ministrskega sveta, pri kateri se je razpravljalo o ultimatu, ki so ga zavezniki poslali naši državi.

Živeti hočemo!

Neugodne vesti prihajajo iz Pariza. Niti preklicuje vse dosedanje »koncesije« glede Jadrana in hoče izvesti londonski pakt, katerega Srbija ni priznala.

Meje, določene v londonskem paktu, so znane — razvodje med Jadranom in Črnim morjem. Ta meja se nam more pač začasno vsiliti, nikakor pa je ne moremo obdržati.

Ne veliko boljša Wilsonova črta izvoča italijanskemu robstvu malo manjše število našega ljudstva, pomeni pa istotako nasilje kot londonski pakt.

Pripravljeni, vpostaviti mirovno stanje, so se pogajali naši delegati na mirovni konferenci na osnovi Wilsonove črte. Nikakor pa nismo s tem razveljavili edino le pravično našo zahtevo za Gorico, Reko in Trst.

Upali smo na pravičnost, upali smo v pomoč velesil kot nagrado za žrtve, katere smo doprinesli v svetovni vojski. Namesto nagrade je stopilo nasilje. Hoče se nam vsiliti londonski pakt, hoče se nas Slovence razdvojiti in ustvariti neznosne razmere v Sloveniji z ozirom na naše strateške meje napram Italiji. Uničiti nas hočejo za vse čase.

Pozabili so pa mogotci v svoji pohlepnosti, da probiva na tej zemlji rod, kateri ljubi vsako ped svoje zemlje, vsako trdo skalo na svoji rodni grudi bolj kot svoje življenje. Čutili in trpeli bomo z našimi brati vse dotlej, dokler jim ne zasije solnce svobode, dokler ne bo naš rod na svoji zemlji svoj gospod.

Obljube in le obljube so prevladale vse

dane nam »koncesije«. Ko pa je rešitev našega vprašanja dosegla odločilno točko, pove se nam šele gola resnica v obraz: Smrt Vam je napisana na čelu. Smrt, da smrt pomeni taka rešitev našega vprašanja za nas. Toda ne mislite sedanjih mogotci in odločevalci naše usode, da ne pride za nas dan vstajenja. Le ta pride prej kot Vam bo to ljubilo.

Ustvarili si bomo meje tam, kjer jih je začrtala narava, kjer jih tvorijo mejniki naših bratov na Krasu in na Tolminkem.

Miru ne bo dotlej, da ne uveljavimo ta naš sklep, katerega geslo in prisega naj bo: Gorica — Reka — Trst. Ko se začuje ta klic po kraških planotah, tedaj »vstani, narod moj, doslej v prah teptani! Italijanski imperialisti naj si pa zapomnijo dan, kateri nam je vsilil londonski pakt.

Glede naših pravičnih zadev na zapadu edini, strmino še čvrsteje naše vrste in opustimo malenkostne notranje boje.

Združeni Srbi, Hrvati in Slovenci tyrimo nepremagljiv temelj, na katerem se bo razbila italijanska pohlepnost in na katerem temelju bo vzrastla nova srečna naša domovina — od Soče do Vardarja.

Nasilstva se nadaljujejo.

Dr. Žerjav se hoče za vsako ceno ovekovečiti v povestnici našega naroda, četuji samo v vlogi slovenskega Prokursta. Ker ne zna nič pozitivnega ustvariti — saj niti veržnikov ne more ali ne mara ugnati —, pa razdira. Nič ložjega kot to; saj to zadene vsak otrok. Polotila se ga je manjja razpuščanja. Vsak dan kaj razpusti. Sedaj je razpustil tudi komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave Kranjske dežele. Kranjsko deželo je mož postavil pod kuratorja, ki ga nujno sam potrebuje. Do bo ta kurator kaka mladinska korifeja, to nas ne vznemirja toliko kakor dejstvo, da bo na ta način mož, čigar gospodarske talente slovenska javnost še dobro pozna izza Agro-Merkurjevega poloma, postal neomejen gospodar vsega, kar je last kranjske dežele. Vслед tega se je vodstvo VLS v svoji seji dne 22. t. n. pečalo s to najnovejšo predrzno stjo tega lažidemokrata in je svoje stališče označilo v nastopni resoluciji:

»Predsednik deželne vlade dr. Žerjav je z »naredbo« od 15. jan. 1920, št. 49 Ur. l. z dne 22. jan. razpustil komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave bivše vojvodine Kranjske in odredil, da bo posle te komisije pod njegovim vodstvom in nadzorstvom od 1. febr. t. l. dalje vodil kurator, ki naj bi bil od celokupne deželne vlade imenovan. VLS konstatuje,

da je zgoraj imenovana komisija stopila na mesto prejšnjega deželne odbora vsled sklepa celokupne Narodne vlade, katerega bi mogel — dokler obstoji sedanjí ustavni položaj — izpremeniti edinole sklep celokupne deželne vlade. Odločno ugovarja pravoveljavnosti vseh tistih vladnih aktov, ki si jih je iz kompetence celokupne deželne vlade prisvojil sedanjí njen predsednik. VLS smatra vse te akte in tako tudi razpust komisije za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave Kranjske kot akte golega samodršstva in ciničnega podiranja ustavnih in pravnih temeljev naše države. Odgovornost za vse posledice, zlasti tudi za vso škodo, ki bi pod neomejenim gospodarstvom dr. Žerjava utegnila zadeli Kranjsko deželo na njenih pravicah in njenem premoženju, prepuščamo osebnó dr. Žerjavu, poleg njega pa njegovi stranki, katere ga kljub vsestranskemu odporu in splošni nezadovoljnosti ne odpokliče z mesta, koje na neizmerno moralčno škodo naroda in države na nezasišan način zlorablja.«

Valutno vprašanje in naša javnost.

Ako kje, potem je v rešenju valutnega vprašanja potrebno, da vlada popolna jasnost, ki izključuje vsak dvom in vsako dvoumno tolmačenje. Vendar ni bilo v našem časopisju nikdar tolike negotovosti, toliko nejasnosti, kakor ob vladnem rešenju valutnega vprašanja, dasi je preje v razuočrivanju vprašanja o valutnem vprašanju vladalo — ako izvzamemo dr. Kukovca, dr. Brezigarja in še nekatere — soglasje, ko v malokaterem drugem vprašanju. Ko je vlada nalahko lansirala vest, da namerava rešiti valutno vprašanje z zamenjavo krome za dinar v razmerju 1 : 4, je resno slovensko časopisje enodušno nastopilo proti tej nameri. Denarni zavodi, gospodarske ustanove in javne korporacije, vsi so označili tako rešenje kot pogubonosno veliko finacijsko krivico.

Končno je vlada izrekla svojo odločilno besedo. Zavladala je v časopisju konfuznost in brezglavje, kakor je ni primere. Velik del časopisja je pel hvalo vladi za ono rešenje, proti kateremu je isto časopisje en dan preje napovedovalo najostrejši boj. »Slovenski Narod«, ki je označeval nameravano češitev za ekonomsko »Kosovo polje«, postal je zadovoljen in pel hvalo vladi. Od kod ta preokret?

Vlada je rešila valutno vprašanje na način, pred katerim se je ustrašila sama. Da zmoti one, ki imajo z njenim detetom posla, dala je temu detetu dve imeni, da zapelje tiste, ki nočejo dosti misliti. Da se

konfuznost poveča, podal je dr. Žerjav v »Slov. Narodu« od 15. t. m. izjavo, ki vsebuje v glavnih točkah neresnične podatke. Velik del časopisja je bil zapeljan po teh lažeh, kajti da bi dr. Žerjav sam ne bil posvečen v stvar, ne moremo misliti.

Kako je rešila valutno vprašanje vlada? Vlada je rešila, da se zamenja dinar za krono ravno v onem smislu, proti katerem so nastopili vsi finančni kronskega ozemlja — razven dr. Brezigarja in dr. Kukovca. Vlada je rešila valutno vprašanje tako, da se zamenja dinar za krono v razmerju 1 : 4. Ker pa se je vlada bala ljudstva, ni označila novo novčanico z dinarjem, temveč je naredila, da naj i dalje na novi novčanici figurirata obe vrednosti, krona in dinarska. Stodinarski bankovec ima tedaj oznako 100 dinarjev in obenem tudi 400 kron. Novo novčanico naj na kronskem ozemlju imenujejo v kronah, a na dinarskem ozemlju v dinarju, samo da isto, ker nazivljejo Srbi 100 dinarjev, imamo mi nazivati 400 kron. Pridržati obe vrednosti ima edini namen, umetno ublažiti odpor, računati s kratkovidnostjo in neumnostjo naroda. Taka je rešitev valutnega vprašanja.

Posledica tega rešenja je, da se krona nikdar več ne bode mogla popraviti v razmerju do dinarja. Da je danes naša krona na tujem trgu kotirala le kot novčanica pred likvidacijo se nahajajoče avstro-ogrške banke nasproti dinarju v razmerju 1 : 4, je bil naši demokratski vladi zadosti tehtni razlog, da ugotovi to razmerje kot stalno, kot razmerje, katero se ne da nikdar več spremeniti. Dr. Žerjav je toliko predrzen, da si upa tajiti to stalno razmerje. Piše doslovno: »To bo kmalu spremenjeno. Ker ima parlament določiti z zakonom zlato podlago kroni in dinarju, je končno razmerje med krono in dinarjem ostalo nerešeno.« To je laž! Teža dr. Žerjavu nihče ni mogel obetati. Spremeniti razmerje med dinarjem in krono (novo) je absolutno nemogoče, ako vlada ne sistira svojega sklepa.

Ni res, kar trdi dr. Žerjav, da bomo imeli do parlamenta dvoje valuf, bančno krono in bančni dinar. Kakor bomo zamenili pri nas krono v novo novčanico, tako bode tudi dosedanjí bančni dinar zamenjan za novo novčanico, istofako označeno z dvema vrednostima. Novčanice postanejo v celi državi enotne in zato je možnost razkroja na prvotne tvorne dele za vedno izključena. Da se tudi sedanjí srbski dinar zamenja z novo novčanico, je iz vladnega komunikeja jasno razvidno, in vse drugo, kar trdi dr. Žerjav, je izmišljeno, prosta potvara. Laž je dalje trditev dr. Žerjava, da bode »parlament diktiral ziato

LISTEK.

S. K. S. Z. in naše ljudske knjižnice.

»Poberite koščke, da konca ne vzamejo!«

V pretresljivoem članku »Današnje knjigotružko življenje« (»Slovenec«, 10. jan. 1920) nam je g. poslovodja Ivan Mesar odkril žalostno dejstvo, da so slovenske knjige domala razprodane in da bodo morale knjigarnice, ki se pečajo samo s prodajo knjig, v kratkem svoje trgovine zapreti. Ali more torej v tem času S. K. S. Z. misliti na ustanavljanje novih ljudskih knjižnic? Pred vojsko smo jih imeli že lepo število; marsikatero izobrazovalno društvo je uspešno delovalo tudi s pomočjo svoje knjižnice in svojega vnetega knjižničarja. Zdaj ima S. K. S. Z., to naše središče vsega ljudskoizobrazovalnega dela, namen, da naše ljudske knjižnice povsod poživi in k novemu delovanju zbudi.

Ljudske knjižnice so silnega pomena v življenju narodov. Znano je, da je njih domovina Amerika in Anglija. Zakaj so jih tam ustanavljali? Ni dvoma, da so imeli tudi idealen namen pred očmi: ljudi izobraziti, s pomočjo knjige jih boljše napraviti; vendar pa je praktičnim Amerikancem in Angležem lebdel pred očmi

pred vsem praktičen smoter: narodnospodarski vidik. Ali menite, da bi bili Angleži uvedli poseben davek za take knjižnice ali da bi bil slavni Carnegie daroval stotine milijonov v ta namen, ako ne bi bili vedeli, da se ta denar bogato obrestuje? Tam v Ameriki so tako-le računali: »Delavec, ki je zvečer, namesto da bi posedal po beznicah in pivnicah, ostal doma pri dobri ali vsaj nekvarljivi knjigi, dela drugi dan boljše, kakor tisti, ki je uničeval svoje živce z alkoholom ali drugimi rečmi. In če delavec ne išče v knjigi le zabave, ampak tudi pouka, se s tem stopnjuje tudi njegova gospodarska vrednost in cena.« Zakaj star pregovor veli: »Z znanjem pride — razmišljanje.«

Ako je torej, kakor piše »Slovenec« z istega dne (10. jan. t. l.) v članku »Občina« še dandanes jedro dobre občinske politike: »dvigati gospodarsko blagostanje občinarjev potom javnega skrbstva in uprave občinskega imetja.« bi se po pravici med sredstva za gospodarsko povzdigo smele prištevati tudi ljudske knjižnice in občine bi samim sebi koristile, ako bi del svojega imetja uporabile za vzdrževanje dobre knjižnice. In izobrazovalno društvo, ki dobi svojo knjižnico, deluje v prvi vrsti v gospodarsko korist občine. Seveda dosega obenem tudi drugi, idealni smoter: da etično, moralno dviga celo sosesko in v tem vrlo podpira cerkev in šolo.

Delovanje naših ljudskih knjižnic mo-

ramo zdaj po končani vojski obnoviti, poživiti. Kjer jih še ni, jih moramo ustanoviti. Res, da so knjige zdaj precej drage (dasi daleko ne tako kakor vse druge potrebščine!) in da jih v knjigarnah ni dosti več in da se novih zelo malo tiska, vendar vkljub temu bi se dale še dobiti: koliko dobrih slovenskih knjig leži na raznih podstrešjih in po policah, nečitanih in nerabljenih! Zdaj je prišel čas, da te dragocenosti zberemo in združimo v knjižnicah in ljudem spet oživimo zmisel za plodonosno čtivo. Knjiga sama na sebi je mrtva stvar; živa beseda knjižničarjeva pa s par opombami odpre razumevanje. Korist bo imel od ljudske knjižnice dotični knjižničar sam, ker bo moral nerpestando misliti, kako bi vsako leto izpopolnil svoje zaklade, obenem pa je prisljen nerpestando čitati, da bo mogel v vsakem slučaju prav svetovati in pravo knjigo v roke dati. Kakor v drugih ozirih, velja tudi tukaj pravilo, da treba, kakor pravijo Italijani, fregare il cervello, drgniti možgane, brilitati jih, da ne zadremliemo v spanje nepravičnega.

S. K. S. Z. si je torej zdaj ob začetku svojega prenovljenega delovanja postavila glede ljudskih knjižnic ta-le program: v Ljubljani se osnuje vzorna osrednja ljudska knjižnica z osebjem, ki bo strokovno izobrazeno. Ta osrednja knjižnica bo skrbela za dobro upravljanje vseh drugih knjižnic S. K. S. Z. Kakor so za obso-

vilnice in za razna gospodarska društva potrebni revizorji, tako je treba, da od časa do časa pride revizor tudi v knjižnico in se prepriča, ali je vse v redu. Zakaj marsikateri lj. knjižnica ne deluje? Zgodile so se morda takoj pri ustanovitvi usodne napake: knjige se niso pravilno vpisale, posojene se niso zapisovale, in tako so jih ljudje polagoma raznesli na vse strani. Revizija je bila prava dobrota povsod. Obenem pa bo S. K. S. Z. pomagala ustanavljati nove lj. knjižnice. Vsako leto bo opozorila podrejene knjižnice na nova dela, ki naj si jih nabavijo. Svetovala bo tudi, kako priti do vezave knjig. Predvsem pa bo — kakor omenjeno — skušala vzbuditi mnogo agilnih, navdušenih ljudskih knjižničarjev (med duhovščino, učitelstvom, Orli i. dr.), zakaj tak knjižničar je duša vsemu.

Mrak.

Stefan Zeromski. Iz poljščine prevod Fr. Koblar.

Solnce se je ponižalo do obsežnih smrek, ki so samotno stale na robu črta, po pobočju griča se je svetilo nešteto črnih panjev v svojem gnilem zelenju. V medenem blesku je bilo solnce podobno nepremični plasti prozornega prahu, ki leži nad daljnim obzorjem. Njegovi odsevi so sa lesketali

podlago kroni posebej, dinarju posebej. To je prvi fiziški nemogoče, ker ne bode krona in dinar krožila ločeno, ampak za vedno združena na eni novčanici, drugi pa vlada v svojem komuniizmu tega niti ne obeta. Govoreči o dveh novčanicah ima vlada v mislih novo novčanico z oznako obeh v vrednosti v razmerju 1:4. Kako bode parlament ugotovil zlato podlago novi novčanici, je za razmerje krone in dinarja popolnoma irelevantno.

Ker preide krona kot četrt dinarja v novo novčanico, je njen razvoj kot samostojna valuta za vedno onemogočena. Vlada je rešila valutno vprašanje v nasprotju z zahtevo večjega dela prebivalstva na škodo posestnikov kron. To rešenje je podpisal tudi dr. Kramer itd.

Slavospevi liberalnega časopisja na dr. Kramerja, ki je pokazal zopet svojo nesposobnost v finančnem vprašanju na način, kakor smo že navajeni pri njem v trgovinskih vprašanjih, je jasen dokaz, da njim gre le za vlado. Kako vlada dela, naj bode z njenim delom ljudstvo še tako oškodovano, jim je postranska stvar. Ako se liberalna stranka strinja s tem, da se ljudstvo oropa za tri četrt premoženja, naj gre še dalje za sedanjo vlado, ki vodi v propast. Mi se s tem rešenjem ne zadovoljujemo, protestiramo kar najenergičneje na zavraten način rešenja valutnega vprašanja in zahtevamo, da vlada sistira svoje rešenje do sestanka parlamenta, ki je edini merodajen o tako vitalnem vprašanju izreči odločilno besedo. Slovenska Ljudska Stranka je storila svojo dolžnost, opozarjala je pravočasno na pretečo nevarnost, s katero hoče vlada uropati posestnikom krone tri četrt njihove vrednosti. Kot zadnji poizkus, preprečiti to nakano, vložil je dr. Korosec protest na vlado, v katerem zahteva, da vlada zaustavi izvršenje zamenjave in nemudoma skliče parlament, ki more edini to vprašanje pravilno in pravično rešiti.

Nova borba z boljševiki.

Ruske armade, ki so se pod Denjkinom, Judeničem in Kolčakom borile proti boljševikom, so poražene. Danes moremo govoriti samo še o ostankih teh armad. Izjava Trockega v trenutku, ko so bili boljševiki obkroženi in v največji stiski, da bodo boljševiki zmagali, se je uresničila.

Boljševiki nimajo v Rusiji toliko pristašev, kakor bi mogli soditi po njihovih uspehih na bojiščih. Njihova pozicija nikakor ni neomajna. Boljševiške zmage je omogočila le nespretna taktika Denjkina in cilji protiboljševiških vojskovojev. Ententa je kolébala, ali naj z oboroženo silo potlači ruski boljševizem ali pa naj prepušti obračun ruskemu narodu samemu; ostala je v sredi pota, ko so se prvi bojni poizkusi ponesrečili vsled nezanesljivosti francoskih čet, katerih dober del je prešel k boljševikom. Nato je podpirala protiboljševiške armade Denjkina, Judeniča in Kolčaka. Po njihovem porazu je ententa resno prevdarjala, ali ne kaže sprijazniti se s sovjetsko Rusijo. Pregovori niso uspeli. Morda je bila pri tem odločilna ruska boljševiška propaganda v ententnih državah, zlasti v Združenih državah.

O porazu Denjkina moremo danes trditi, da ga je zakrivil sam in dokler se bodo protiboljševiški vojskovoje pečali načrti, upostaviti caristično Rusijo, ne bodo uspeli. Ruski narod si gnile uprave iz časa carizma ne želi nazaj in se bo vsa-

kemu takemu poizkusu z največjo odločnostjo zoperstavil v bran, tudi odločni nasprotniki boljševikov.

Denjkin je bil zelo dobro oborožen. Zavzeti bi bil mogel Moskvo in zadati s tem boljševizmu smrten udarec, da ga njegove zmage niso napojile z oholo nado, da bo upostavil prejšnjo velerusko monarhijo z vsem starim carističnim aparatom. Nastavljal je prejšnje osvražene ruske uradnike in ni priznaval ruskim narodnostim pravice samoodločbe. Ukrajinska vlada mu je dovolila prehod preko ukrajinske države in sama postavila protiboljševiško armado. Ko pa je Denjkin prišel v stik z ukrajinsko armado, se je namesto proti Moskvi okrenil proti njej. Ukrajinski kmetje so videli in čutili v Denjkinovih vojnih ciljih upostavitve caristične Rusije in so se z oboroženo silo dvignili zoper njegovo armado. Denjkinove armade niso porazili boljševiki, ampak Ukrajinci. Boljševiki so se okoristili s tem položajem, koncentrirali svoje čete proti Judeniču, ker so se čutili na jugu varne, in ga porazili. Po Denjkinovem porazu so vkorakali v Ukrajino in jo drže zasedeno z majhno izjemo ob gališki meji, kjer se nahaja ukrajinska vlada.

Ukrajinska vlada je bila nasproti Denjkinu lojalna, ni pa bil nasproti Ukrajini lojalen Denjkin. Ukrajinska republika bi bila voljna priključiti se veliki federativni Rusiji, ako to sklenejo v ruski konstituentni nove obmejne ruske republike in to ob garanciji, da se ne povrne več osvraženi caristični režim.

Ruski reakcionarni elementi so omogočili zmago boljševikov. Ententa stoji tako danes pred mrtvo točko in ukrepa, kaj bi bilo treba podvzeti. Sovjetske čete stoje v Sibiriji v Irkutsku, v Odesi in na severovzhodu ogorožajo Poljsko in baltiške republike. Poljska, ki ima sama mnogo boljševiških elementov, se boji na splošno velikopotezno boljševiškega napada. Zato je ministrski svet odredil splošno mobilizacijo poljske armade. Japonska je zastražila vzhodno Sibirijo. Tudi Nemčijo skrbi nevarnost na njeni vzhodni granici.

Zadnja poročila iz Pariza pričajo o resnih ententnih sklepih proti boljševizmu. Angleški vojni minister Churchill in mornariški minister Walter Long sta nemudoma odpotovala v Pariz. Angleške vojne ladje pri Malti so bile odposlane v Črno morje. Včerajšnje poročilo iz Haga pa javlja, da so zavezniške vojne ladje obstreljevale Odeso; po štiriurnem boju se je boljševiška armada umaknila iz mesta.

Država SHS.

Naša posojila v inozemstvu.

LDU Belgrad, 23. januarja. »Pravda« poroča: Obrnili smo se na pristojno mesto za informacije o tem, kdaj se bodo mogla začeti pogajanja za sklepanje posojil na podlagi bonov, katere bo dobila Srbija iz naslova vojne odškodnine. Odločitev o odstotni meri, katere bomo deležni, mora najprej proučiti stalna reparacijska komisija. Takoj nato bo Nemčija začela nakazovati svoje bone, katerih bomo prejeli v znesku 9 milijonov frankov. Na temelju teh bomo mogli najemati posojila v inozemstvu, toda ker so boni v zlatu, se bo del njih vložil v našo emisijsko banko. Na ta način bomo dobili na razpolago večje vsote v domači valuti, s katerimi bo mogoče nabavljati za Srbijo živino in material v drugih pokrajinah naše države.

Vrnitev poslanika Vesniča.

LDU Belgrad, 23. jan. Semkaj je dopel dr. Milenko Vesnić, naš dosedanji poslanik v Parizu.

še na robovih megle, jih zlatili in barvali s škrlatom, zarivali se v gube pisanih štorov in se svetili v vodah.

V brazdah med strnišči in kopa-nji, na zapuščenih jesenskih njivah in sveži oranini, kjer so stala po zadnjem nalivu luže, so se izpreminjale rdeče lise kakor kosci ožganega stekla. Na pisane sveže izrezane grude je padala za oči prijetna zapeljiva vijoličasta senca, peščena mesta so rumenela, — zelišča na zelnikih in grmi ob mejah so dobivali neko nelastno, trenotno barvo.

V globoki kotlini, obdani z vzhoda, severa in juga s podkvijo pogorij, oropanih gozdov, je tekla struga, razlivala se v zatoke, močvirja, širjave in ožine, kajti povsod je silila voda iz začasnih vrelcev na dan. Okoli vode je raslo kakor na šotastem kožuščku gosto trnje, bičevje, vrbovje in robidovje. Mirna rdečkasta voda se je sedaj svetila v bledeželenih brezlikih lisah izpod širokolistih močvirnih rastlin in pustega resja.

Divje račke so v jatah letale, krožile nekaj časa z iztegnjenimi vratovi, moteč tišino z melodičnim zvonečim šumom perutnic, zavijale v zraku vedno manjše elipse, — končno so se zaletele v bičevje in čopotaje razbijale s prsmi po vodi. Potihnile je tudi glasno letanje kljunačev, tiho klicanje

vodne kokoške, prenehalo je dovtipno požvižgavanje utev. Po svetli površini vode so blodile samo še neutrudne vodne muhe na svojih hoduljastih nogah, tenkih kakor lasje, vendar oskrbljenih z velikimi tolstimi stopali — in dvoje ljudi je še delalo.

Močvirja so spadala k dvoru. Nekdanji mladi posestnik se je z lovskim psom prerival po njih za racami in kljunači, dokler ni posekal vseh gozdov, zadolžil vsega polja in naposled nenadoma zbežal s posestva ter se ni ustavil prej kot v Varšavi, kjer zdaj prodaja sodovo vodo.

Ko je prišel novi modri gospodar je neprestano hodil po polju in pogosto postajal med močvirji.

Brskal je z rokami po blatu, kopal luknje, meril, tuhtal, dokler si ni izmislil čudne stvari. Ukazal je nadzorniku dan za dnem najemati kmete, ki naj bi kopali šoto, glino vozili na polje in nasipali na kupe. To naj bi kopali toliko časa, dokler ne bi bilo dovolj prostora za jérin. Ko bo prvi jérin gotov, bo treba napraviti jez in nižje izkopati drug jérin in to tako naprej, dokler jih ne bo cela vrsta. Tedaj bodo pretrgali zatvornice, spustili vodo in zaplodili ribe...

Za prevažanje šote se je takoj udnjal Valek Gibala, delavec brez posesti, ki je gostoval v sosednji vasi. Gi-

Dr. Potočnjak pri ministrskem predsedniku.

LDU Belgrad, 23. jan. V Belgrad je dopel dr. Fran Potočnjak. Bil je predvčerajšnjim sprejet pri ministrskem predsedniku Davidoviču.

Konferenca industrijalcev.

LDU Belgrad, 23. jan. Predvčerajšnjim je bila otvorjena v Belgradu konferenca industrijalcev iz vse države, pri kateri je minister za šume in rude Kristan razvil svoj načrt za obnovo industrije. Po njegovem načrtu bi se ustanovila industrijalna banka s kapitalom 250 milijonov dinarjev.

Razna poročila.

Izjava nove francoske vlade.

LDU Pariz, 23. januarja. (DunkU - Brezlično.) Včeraj popoldne je francoski ministrski predsednik Millerand prečital v zbornici izjavo vlade, obsegajočo temeljna načela, katerih se hoče držati novi kabinet, in metodo, po kateri se hoče ravnati. Prva skrb vlade bo, pravi izjava med drugim, predložiti zbornici pregled vseh onih sredstev in pripomočkov, s katerimi naj se prepreči nadaljnje tiskanje bankovcev in omogoči vzpostava ravnotežja v državnem proračunu; prva točka v državnem proračunu bo zavarovanje državnega dolga. Vlada bo z vso energijo stremila za tem, da prepreči vsakršen beg pred davkom, vendar tako, da pri tem ne bo ovirala in prestrašila duha podjetnosti. Mir v notranjosti države in mir z inozemstvom je ona želja, katero iz vsega srca goji javnosti, potrta zaradi ogromnih žrtev, za katere bo Nemčija pred zgodovino nosila odgovornost. Da se v bodoče prepreči taka urodepolna katastrofa, se je treba posvetiti oživotvorenju zveze narodov, ki je itak samo nov izraz starodavne francoske ideje. Vlada francoske republike ne bo, v kolikor to odvisi od nje, zanemarila ali opustila ničesar, čemer bi mogla koristiti zvezi narodov in utrditi njeno organizacijo. — Izvršitev vseh dolečb versailleske mirovne pogodbe bo za vlado neprekosljiv zakon. Izvršitev se bo brez prenegljenosti, pa tudi brez slabotnega omahovanja zahtevala in izvedla.

Proti mažarskim zahtevam.

LDU Bukarešta, 23. jan. (DKU) Brzjavna agentura Dacia poroča: Rumunsko ministrstvo za zunanje stvari je prejelo brzjavko iz Pariza, ki poroča, da so rumunski ministrski predsedniki dr. Vajda-Vojvoda, čehoslovski minister za zunanje stvari dr. Beneš ter jugoslovanska delegata Pašič in dr. Trumbić sklenili, pri mirovni konferenci složno nastopiti proti voditelju mažarske mirovne delegacije grofu Apponyju, kakor hitro bi se ta iz Budimpešte povrnil z novimi zahtevami v Pariz.

Volitve na Mažarskem.

LDU Budimpešta, 22. januarja. (ČTU.) Krščanski blok računa, da bo dobil pri prihodnjih volitvah absolutno večino, in sicer 90 od 167 mandatov. Stranka malih kmetov volilcev pričakuje, da bo izvojevala 50 do 60 mandatov.

Izročitev nemškega cesarja.

LDU Berlin, 22. januarja. (ČTU.) Holandska vlada je izročila bivšemu nemškemu cesarju prepis note, s katero zahteva ententa njegovo izročitev. Kakor poroča »Libre belgeque«, se želi holandska vlada izogniti sumu, da bi odločila sama o izročitvi, ter je zato pozvala bivšega cesarja, naj se prostovoljno preda ententi.

Železničarska stavka v Italiji.

LDU Rim, 23. jan. (DKU) Po zadnjih poročilih, ki prihajajo iz raznih krajev države, je postala železničarska stavka v Italiji skoro splošna. Samo v Rimu je števelo stavkajočih zelo omejeno, tako da se vrši promet skoro nemoteno.

Kdo je država?

Bele lise, ki jih vidimo te dni v »Večernem listu« in »Domoljubu«, nam dajo misliti. Cenzura hoče udušiti časopisje one stranke, za katero stoji večina ljudstva. Tekom zadnjih vojnih let, predvsem pa v bojih za ujedinjenje smo se tega že navadili. Avstrijska vojaška cenzura je pazno stražila nad našim tiskom v času, ko je VLS po svojih zastopnikih v dunajskem parlamentu zahtevala ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov. Temu se nismo čudili. Avstrija je pač zatirala glas ogromne večine naroda, ker je sovražila ves narod. Zato se nismo preveč razburjali, če je tlačila svobodo tiska, posebno potem ne, ko je stopila naša stranka z njo v odkrit boj.

Sedaj nam pa cenzor države, ki jo je v veliki meri ustvarila naša stranka, krati svobodo tiska. Ne krati je samo stranki, vzeti jo hoče ogromni večini slovenskega ljudstva.

Predsednik deželne vlade, dr. Žerjav, je osebno odgovoren za to kršitev tiskovne svobode. Pod prejšnjim predsedstvom je v Sloveniji vladala svoboda tiska kakor v Srbiji, le na Hrvaškem se je vlada posluževala Tiszove praklike.

Pod guvernerstvom dr. Žerjava pa smo prišli na zadnje mesto. Dr. Žerjav zelo rad povdarja, da bo ostro nastopal proti vsem stremljenjem, ki so naperjena proti edinstvu države. Pribiti pa moramo, da uporabljamo cenzuro v brambo samega sebe, lastne stranke in z JDS zvezane socialne demokracije. Pod pretvezo državnih interesov brani interese svoje stranke prav na načelu, da je JDS »sol Jugoslavije« in da je sedanji absolutistični način istoveten z državo. Vloga slovenskega »tigra« je sicer mikavna, pa za njo je treba imeti tudi Clemenceaujevega razuma in — zaslonbe v ljudstvu. Ko Clemenceau ni imel več dovolj opore v ljudstvu — je šel.

Ne današnja vlada, ne predsednik deželne vlade za Slovenijo nima ne zaslonbe v ljudstvu ne v parlamentu. »Vlada močne roke«, kot pravi »Riječ SHS«, vlada absolutistično s štabom cenzorjev in žandarjev. Peščica kulturnobojnih inteligentov si domišlja, da bo s cenzuro, nasiljem, tlačenjem ustavne in osebne svobode prisilila ljudske množice, da sprejme njihove nazore.

Država je skupnost ljudstva. Ni slučajno vladajoči režim, in ne posamezna oseba. Tisti tisoči kmečkih in delavskih mož, ki so l. 1907, dvignili svoj glas za splošno in enako volilno pravico, niso še izumrli. Kakor so se znali boriti tedaj pod avstrijskim režimom, bodo tudi danes znali s povdarkom nastopiti za svoje ustavne pravice in politično svobodo, h kateri spada tudi svoboda tiska.

Politične novice.

+ Slepárstvo samostojnih. Samostojni, ki so v Komendi s sleparstvom dobili podpise naših ljudi za kandidatsko listo samostojnih, širijo sedaj govornice, da bodo kaznovani tisti, ki bi svoje podpise preklicali. Pozivamo svoje somišljenike, da vse

bala je pri prejšnjem gospodarju služil za konjskega hlapca, toda pri novem ni zdržal. Novi gospodar in novi upravitelj sta po prvem roku tuji plačlo zmanjšala in pri vsaki stvari iskala tatvine. Pri prejšnjem gospodarju je vsak hlapec vzel svojemu paru konj pol merice ovsa in ga nesel zvečer v krčmo k Berlinu za tobak, popirčke ali za kapljico žganja. Kakor hitro pa je nastopil novi oskrbnik, je to onegavneje takoj zapazil in ko je krivda kajpada padla na Valka, jo je dobil po ustih in pognal so ga iz službe.

Od tedaj je Valek gostoval z babo v vasi, ker službe ni mogel najti, oskrbnik mu je dal tako izpričevalo, da ni bilo podobno zglaševati se za službo, pa bodisi kjerkoli. O žetvi sta oba tuintam pri kmetih delala, toda pozimi in na pomlad sta umirala grozne, nepopisne lakote. Veliki koščeni dedec, železnega mesa, se je usušil kakor trska in počrnel, hrbet se mu je sklonil in oslabil je. Baba — kakor baba, se preživi pri kmetih, nabira gob, malin, jagod za dvor, ali pa jih nese k židu in zasluži za pogačico kruha, a možki pri mlatvi ne obstane brez jedi. Ko je oskrbnik zapovedal kopanje na loki, so se obema zasvetile oči. Sam oskrbnik je obljubil od izkopanega kubičnega sežnja trideset kopejk. Valek je ženo dan za dnem jemal

s seboj h kopanju. Ona naklada samokolnico, in on vozi po deskah, ki so jih vrgli po barju, blato na polje. Delo se jima vnema v roki. Imata dvoje velikih in globokih samokolnic; ko Valek pripelje eno prazno, je že druga naložena; vrže omot na ramo in potiska samokolnico navzgor. Železno kolo škriplje, da gre skozi kosti; redko, črno, tekoče s koreninami prerastlo blato leze narazen in pada možaku na gole noge in ker samokolnica poskakuje na deskah, se mu omot zariva v tilnik in ramena ter utiska na srajco črno progo neprijetno dišečega potu, roke umirajo v laktih, noge trpe in drevene od zadiranja v blato — toda dva kubika na dolgi dan pobrat — to pomeni nekaj denarja v žepu.

Upala sta, da pod konec jeseni deneta trideset rubljev na stran, plačata najemnino, kupita sodček zelja, pet korcev krompirja, suktnjo, škornje in predpasnike za oba, ruto za ženo, obe ma platna za srajce, se tako prepeteta do pomladi in vmes tketa pri ljudeh.

A tu se je oskrbniku naenkrat zdelo preveč trideset kopejk od kubika. Zavohal je, da ne bi bil vsak tako lakomen in bi od jutra do večera ril po blatu in da jima je najbrž vseč, ker sta se brez pomisleka spravila na delo; po dvajset kopejk, je menil bi bilo dovolj če ne, pa na. (Konec.)

podpise, za katere so bili osleparjeni, takoj prekličajo!

— V živo zadeti. Naš članek »Kalne vode« je kajpada demokratsko gospodo zadel v živo. Telefon med Belimgradom in Ljubljano je bil nato silno zaposlen in že drugi dan je imel »Slov. Narod« dr. Kramerjeve nepodpisane dementije, na katere dajemo ravnotoliko kakor na dr. Zerjavove. »Nar.« nadaljuje svoje odgovore in ko bo končal, sme biti uverjen, da mu ne bomo ostali dolžni. Demokratom priporočamo mirno kri; nimajo nobenega povoda razburjati se, ako mi objavljamo neljuba dejstva iz njihovih vladnih krogov, dokler njihovi listi, »Domovina« i. dr., prinašajo izmišljotine o naši stranki in njenih voditeljih. »Domovina« prebavlja »Narodovo« branje po svoje in dodaja: »Njihov (»Slovenčev«) članek je pa napisal človek, ki ima z znanim slovenskim verižnikom naj-ožje stike in ki ve, kako je treba stvar napraviti, da gre v redu, pa zato misli, da so vsi ljudje njegove sorte. K sreči pa je svetovni potres tudi njihove stolčke omajal in spomlad jih bo odpihnila. Ljudska sodba pribaja počasi, pa gotovo!« To smo morali ponatisniti, da bodo naši ljudje v bridkih časih »demokratskega« absolutizma imeli tudi nekaj zabave. Seveda si pa je »Domovina« tudi trditve o najožjem stiku pisca »Slovenčevega« članka z nekim verižnikom izmisli. Stiki z verižnikom To bi bilo res silno zanimivo poglavje, pa zelo neprijetno za gospode demokrate! Ljudska sodba res pribaja, pa hitreje, nego bo demokratom ljubilo! In ta bo z napihnjeno domišljavostjo korenito obračunala!

— Gniljivo poročilo. Vsi demokratski listi poročajo, kako se je vračal g. dr. Zerjav iz Zagreba, kamor je spremljal prestolonaslednika. Službeno — cerkljanski tajnik je bil aretiran — se je ustavil v Brežicah, ker pa ni bilo nobenega drugega vlakca, je vstopil v tovorni vlak, da bi čimprej prišel v Ljubljano k delu. Silno ganljivo in bi nas res ganilo, ako bi bila ta naglica g. dr. Zerjava namenjena pozitivnemu delu in ne podiranju in maniji za razpoščanje.

— Vse stoji vrlo dobro! V zadnjih tvevih smo čitali uradno izjavo belgrajskih politikov, kateri so se vrnili iz Pariza, da so popolnoma zadovoljni z doseženimi uspehi. Eden se je celo izrazil, da stoji vse »vričo dobro«. Na podlagi teh uradnih izjav smo begunci iz zasedenega ozemlja menda opravičeni upati, da se v bližnji bodočnosti vrnejo na našo grudo, katera da bode pripadala naši Jugoslaviji. Trdno smo bili prepričani, da se je omenjenim politikom posrečilo dobiti zagotovilo, da bode pripadala Jugoslaviji naša Goriška, Reka, Trst in Istra. Drugače si pač ne moremo predstavljati, da bi bil resni jugoslovanski politik zadovoljen z uspehom pariških pogajanj! — Begunski krogi.

— Poseganje deželne vlade v občinsko avtonomijo. Župan J. Z. nam piše: Malokaterikrat imam priliko, da pridem iz naše daljne hribovske vasi doli v belo Ljubljano. Me tudi nič ne zanima življenje tam doli, ker imam pač Italijane 100 korakov od moje hiše. Živim v miru in ljubezni kot župan s svojimi župljani ter se ne spuščam v nikake politične stvari izven mojega delokroga. Ko sem pa čul, da je g. predsednik deželne vlade samovoljno odstavil občinskega tajnika v Cerkljah, se mi je zdelo umestno, da izrazim svoje naziranje. Živimo, pravijo, v demokratični Jugoslaviji, pa tisti ljudje, kateri govorijo o demokratizmu, si upajo na jako nedemokratski način vtikati se v stvari, o katerih ima odločevati ljudska volja, ne pa absolutizem dež. zamodrčca. — Včeraj je bil pri meni moj brat, kateri je v Idriji poročen. Njemu je bila zadeva že znana. Rekel mi je, da v zasedenem ozemlju vsak otrok že ve, o mogočni sosednji državi, v kateri vlada slavni Gregor — Veliki.

— Kakor veter kaže. Demokratsko glasilo »Narod« v Subotici priobčuje članek »Verska politika«, ki je poln priznanja za katolištvo in izraža željo po iskrenih odnosih z Vatikanom. Članek med drugim pravi: Tudi katoliška cerkev je v našem narodu imela krepko narodno obelježje. Koliko svojih lepih običajev, koliko posebnih svojih pesmi in napevov je naš narod katoliške vere ovil okoli poedinih verskih praznikov, da krčevitih in dolgih bojev za ohranitev slovanskega jezika v službi božji od časov ninskega škofa pa do naših dni niti ne spominjam. Franciskanski red je dal prvega pesnika jugoslovanskega edinstva, Andreja Kačiča; Juraj Krizanič je bil katoliški duhovnik, v kolu ilirskih prepovediteljev so bili odlični katoliški duhovniki; vladika Strossmaier in Rački sta ustanovila v Zagrebu jugoslovansko akademijo in jugoslovanski misli postavila realen temelj. Frater Grabovac je hiral v beneških ječah, ker je branil svoj narod, frater Jukić je z življenjem plačal svoje prizadevanje za zedinjenje celega slovanskega juga. Fra Grga Martić navdušeno peva maščevalce trpljenja in gorja zaslužene raje. Samo plitvo razmišljanje naše narodne preteklosti more zatnemiti

vati svetli spomin velikih duhov, pesnikov in bojevnikov iz vrst katoliškega dela našega naroda s sencami tistih, ki so zaradi osebne časti služili tuji misli in njihovo krivdo valiti na katoliško vero. Hrvatski episkopat, zvest tradicijami-prošlosti, je enodušno zahteval, da se zopet uvede stari slovanski jezik v bogoslužju. Diplomatični odnosi med Vatikanom in našo državo so upostavljeni in naša goreča želja je, da bi bili čim pristržnejši. Treba je, da se čim prej sklene nov konkordat med sv. stolico in našim kraljevdom. Mi želimo iskren sporazum in neskaljeno soglasje. — Kdo je še kaj podobnega bral v kakem demokratskem glasilu, kjer se dan na dan odkrito ali prikrito prožijo strupene pušice na katolištvo in njegove ustanove, kjer vsikdar najdejo svoj forum odpadniki in sramotilci katoliške vere in cerkve, kjer velja pošten duhovnik, pa naj bo njegovo delo še tako zaslužno, kot zaznamovanec ali vsaj kot nepolnovreden državljan? Morda so v Subotici vendar demokrate drugega kova kakor pri nas; verjetnejša je pa druga razlaga: Najstrupenejši nasprotniki Cerkve se radi kažejo kot njene prijatelje, ako jim to koristi. Bunjevsko ljudstvo je globoko verno in se doslej še ni odločilo na nobeno plat. Tu treba vreči mreže, ki ne bodo od daleč dišale po političnem svobodomiselstvu. Kdor se v političnem boju ne boji policijskih in koruptivnih sredstev, ne zameta niti verskega plašča, ako veter tako kaže.

Nako stojé radikalci v Srbiji.

Pod tem naslovom prinaša sarajevska »Srpska Riječ« dopis iz Beograda, ki je vsekakor zanimiv tudi za nas. Članek odgovarja na trditve »demokratov«, s katero skušajo v novoosvojenih pokrajinah omajati vero v radikalce, da je namreč radikalna stranka v Srbiji popolnoma skrahirala, zato pa lovi somišljenike zunaj srbskih meja, kjer je še ne poznajo. »Demokrati« se predvsem sklicujejo na to, da je v Srbiji še vsaka stranka prepadla, ki je vodila vojno, za kar so najboljši zgled liberalci in naprednjaki, a radikalna stranka je vodila vse tri zadnje vojne. Na to odgovarja članek: Liberalci in naprednjaki — sedanjí »demokrati« — so vodili turško in bolgarsko vojno Obrenovičev leta 1876. in 1885., ki sta donesli sramoto pri Slivnici. Radikalci so pa vodili od leta 1912. zadnjo turško, bolgarsko in avstrijsko vojno s slavnim Kumanovom, Bregalnico, Cerom, Kosmajem itd. V teh vojnah je Srbija oprala sramoto Obrenovičevih vojn in dosegla nikdar slutene uspehe in vekovito slavo. Ali bo narod za to sodil radikalcem tako, kakor je bil sodil liberalcem in naprednjakom po Slivnici? Razen tega je avstrijska okupacijska oblast v Srbiji s prstom pokazala na stranko, ki jo je smatrala za svojega največjega sovražnika: grčila in preganjala je radikalno stranko na vsakem koraku, dočim je samostalce, naprednjake in liberalce — današnje »demokrate« — povsodi protežirala.

Današnji minister Veljković je bil za časa avstrijske oblasti župan belgrajskega gubernementa. To si je srbski narod, ki je jako ponosen in ima raje, da ga sovrani preganja nego štiti, dobro zapomnil. Mnogi pošteni kmetje so šli sami do avstrijskih oblasti in se javili za radikalce.

Po vsem tem bo vsak lahko razumel, zakaj so se liberalci, naprednjaki in samostalci ob prevratu tako radi odrekli svojih strankarskih označb in si nadeli novo ime »demokratov«. Toda ravno s tem so se še bolj upropastili. More se reči, da je v Srbiji devet desetih ljudi strankarsko obeleženih. In to tako, da strankarsko mišljenje preide od deda na vnuka. Razen tega Srb jako težko izpreminja politično vero. Ako je radikalec, ne pojde v drugo stranko in tudi ne dovoljuje, da bi se stranka združila s kako drugo stranko v katerokoli stranko. Tako je za časa Obrenovičev tretjina radikalcev izstopila iz radikalne stranke, ker se je bila le-ta za kratko dobo na vladi združila z naprednjaki ter so si bili osnovali samostalno stranko.

Tako tudi sedaj najboljši ljudje iz samostalce, liberalne in napredne stranke prestopajo v radikalno, republikansko ali socialistično stranko, odkar se je uvedlo novo »demokratsko« ime.

Članek zaključuje: Pred vojno so imeli radikalci nadpolovično večino v srbskem narodu, danes bodo zanesljivo dobili dve tretjini. Radikalna stranka je vodila vojne, toda na njej ni ostal najmanjši madež, marveč je proslavila srbsko ime. Ljudstvo, najsi je tudi priprosto, posebno pa naš kmet zna to opaziti in visoko ceniti, in ako vprašate danes v Srbiji kmeta, kaj je, ne bo odgovoril, da je Srb, nego pravi: radikalec.

Krščansko delavsko ženstvo, na pian!

Krščanske delavke, služkinje — delavsko ženstvo! Oni, ki se imenujejo »demokrate«, so zatajili demokracijo, priznati nam nečejo pravic, ki nam gredo po načelih prave demokracije. Demokratični ministri so skovali volilni red, ki priznava volilno pravico samo nekaterim izvoljenim, ki spadajo v takozvane »boljše kroge«, na nas delavke in služkinje so nalašč pozabili v svojem lažidemokratizmu. Delavsko ženstvo je danes spoznalo, da je v onih vrstah demokratizem samo fraza, ki naj lovi nevedne.

Delavsko ženstvo! Oni, ki imajo na svojem programu svobodomiselstvo, so zatajili načela svobode. Samo nekaterim dovoljujejo, da se smejo greti na solncu politične svobode, drugi naj pa služimo in molčimo brez pravic v javnosti. Žensko delavstvo je danes spoznalo to lažisvobodoljubje.

Tovarišice! Pregrešile bi se proti samim sebi, ako bi molčale v takih razmerah. Naša dolžnost je, da zahtevamo tudi za delavsko ženstvo volilno pravico; na glas moramo obsoditi krivico, ki nam jo hočejo storiti, da se bo slišalo po vsej Sloveniji, da bo prodri ta glas v osrčje Jugoslavije, v Belgrad tudi na ušesa nedemokratičnim in nesvobodoljubnim ministrom!

Delavsko ženstvo — v nedeljo popoldne ob pol petih vse v Union, da manifestiramo za svojo volilno pravico!

Určula Kzauser,
predsednica Zveze delavk.

Helena Jeretina,
predsednica Zveze služkinj.

Dnevne novice.

— Škofijskemu ordinariatu v Ljubljani naj naznanijo takoj pisмено ali osebno svoj bivališče gg. duhovniki tujih škofij, ki bivajo v ljubljanski škofiji. Naznanijo naj hkratu, kje se jim izplačujejo službeni prejemki (kongrua, pokojnina) in ali dobivajo tudi draginjsko doklado.

— Inženerski izpit s prav dobrim uspehom je napravil v Pribramu na ondolni rudarski visoki šoli Ludovik Bonča, doma iz Idrije.

— Internirci Slovenije, Istre i Dalmacije! Bračo i drugovi! Još u Italiji smo odlučili, da čemo se iza povratka u domovinu sastati. Pošto smo danas već svi na rodjenoj grudi, stoga Vas pozivljem, da mi izvolite javiti, gdje i kada da se sastanemo? Ujedno neka svatko donese na sastanak opis o svom živovanju u Italiji. Čim mi stignu Vaše obavijesti i želje, ureći ću sastanak. Medjutim primite bratski pozdrav. — P. Josip Pavačić, Zagreb, Palmotičeva ul. 3, I. kat.

— Dolenjske železnice. Upravni svet dolenskih železnic se je obrnil z nujno vlago na ravnateljstvo državnih železnic, v kateri odločno protestuje proti prekinjenju večernega vlaka Ljubljana—Karlovec ter zahteva takojšnjo vzpostavitev direktne neprekinjene zveze s Karlovcem. Pozdravljamo energični nastop upravnega sveta in mu želimo najboljši uspeh. Saj je v istini naravnost brutalno za popotnika, ki z vlakom pride v Novomesto že ob 10. uri zvečer, pa mora potem prezebat v nezakurjenem vagonu do 4. ure zjutraj.

— Dobrovoljcem. Pozivljajo se člani dobrovoljci, ki so vložili prošnje za čevlje in odeje, da pridejo po te v društvene prostore, Ljubljana, Kolodvorska ulica 3, ob navadnih uradnih urah, vsak delavnik od 16. do 18. ure. — Društvo jugosl. dobrovoljcev za Slovenijo v Ljubljani.

— Sreči se izogiba, kdor ne kupi srečk dobrodolne efektne loterije. Pri žrebanju se bo razdelilo namreč 1317 dobitkov, a posamezna srečka stane le 2 kroni, kar dandanes pač ne pomeni veliko. Glavni dobitek bo vreden 20.000 kron. Čisti dobitek je namenjen sirotam, slepcem, invalidom in hiralcem. Naj nikdo ne zamudi ugodne prilike, da bi ne kupil vsaj par srečk najpoznejše do konca meseca, ker se žrebanje vrši že 3. februarja. Naj ne bo Slovenca, ki bi ne prinesel vinarja na oltar žrtvam vojne, ne glede na to, da mu sreča lahko povrne izplačani vinar stotero ali tisočero. Srečke se kupujejo v vseh boljših trafikah in trgovinah, naročajo pa se tudi v loterijski pisarni, Ljubljana, Poljanski nasip št. 10.

— »Zveza poštnih organizacij v Ljubljani« je objavila koncem junija pr. leta članek, v katerem je stavila predstojništvu tukajšnjega čekovnega urada o priliki nekaterih izrednih imenovanj sledeče vprašanje: »Vprašamo predstojništvo čekovnega urada, če mogoče že zadošča za napredovanje v službi, če je uradnica vzgojiteljica predstojnikovih otrok?« Zveza ni bila o tem vprašanju povsem točno informirana. Izkazalo se je, da je bila dotična uradnica približno za en mesec vroj pred-

lagana v napredovanje, predno je prevzela vzgojo predstojnikovih otrok. — Odbor »Zveze poštnih organizacij v Ljubljani«.

— Zadruga rokodelskih in sorodnih obrtov v Kranju sporoča, da se vrše preizkušnje za pomagalce dne 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta in 15. septembra v združenem lokalni. Prošnje za te preizkušnje je vložiti najkasneje 14 dni pred vsako preizkušnjo.

— Nova uredba za ženitev vojaščini podvrženih oseb. Za ženitev vojaški dolžnosti podvrženih oseb velja zdaj novoproglašeni zakon o ženitbi oficira, podoficira, kaplara i redova. (Redovi, to je moštvo.) Člen 21. tega zakona določa, da se podnarednikom, kaplarom in redovom zabranjuje ženitev, dokler so v stalnem kadru. Oni kaplari in redovi pa, ki so začasno odpuščeni, se morejo ženiti, ne da bi prosili kakega odobrenja za to. Služba v kadru odgovarja prejšnji prezenčni aktivni službi pri vojakih. Deželni vladi prihajajo še vedno prošnje za ženitna dovoljenja naborni dolžnosti podvrženih oseb. Takih prošenj ni več predlagati, dokler je v veljavi sedanji zakon. V konkretnem slučaju je namreč ministrstvo vojne in mornarice pojasnilo, da je gorenji člen 21 umeti tako, da je ženitev brez dovoljenja nedopustna samo za tisti čas, katerega vojaški obvezanec aktivno služi v kadru. Dovoljenja za aktivne vojake (kadrovice) izdajajo vojaška oblastva. Sicer pa ženitev vojaških obvezancev iz vojaških razlogov ni nikakor omejena. Zlasti se more tudi vsak rekrut, preden nastopi svojo službo v kadru, poljubno oženiti in ne potrebuje za to nikakega dovoljenja. Ženitev je zabranjena samo »kadrovcem«, to so vojaki prvega poziva, ki služijo svoj predpisani rok pri kadru, in pa nadalje služijo podčastniki.

— Nove iznajdbe Slovenca. Gosp. Ivan Maslé je iznašel stvari, ki bodo marsikaterega vlomilca spravile v zaslužno luknjo. Prva iznajdba je novo konstruirana blagajna, ki je s pomočjo električnega toka tako varovana, da je izključeno vlomiti v njo ali sploh premakniti jo z mesta, ker v tem slučaju začno zvoniti alarmni zvonce, ki so lahko napeljeni ali na stanovanje ali policijo ali kam drugam. Izključeno je tudi pokvariti žice, prerezati električni tok ali od strani trgoveškega osebja pokvariti kak vijak, ker že pri najslabšem poizkusu delujejo alarmne naprave. Z isto iznajdbo se pa da zavarovati tudi trgoveške lokale, stanovanja, okna itd. itd. Druga iznajdba g. Ivana Masleta je ključavnica s ključem, ki se da regulirati poljubno tako, da kdor ne pozna regulacijske naprave in gotove številke, ključavnice sploh ne more odpreti. Ključavnica je tako komplicirana, da jo pri poizkusu inženirji-strokovnjaki s ključem, ki ni bil reguliran, niso mogli odpreti. Če bi se pa že komu posrečilo priti s ključevno brado v bližino prave luknje in bi tam kaj poskušal, začne delovati ista alarmna priprava, kakor pri blagajni. Na vsak način je po mnenju strokovnjakov nepoklicancu popolnoma nemogoče ključavnico odpreti. Če se združijo obe iznajdbi na eno blagajno ali kako ubikacijo, je vlom popolnoma izključen in v slučaju, da jo vlomilci hitro ne popihajo, pridejo prav sigurno v roko pravici. Za iznajdbi se zelo zanimajo nekatere inozemske tvrdke, posebno iz Nemčije, ki so pripravljene izdelovati blagajne in ključavnice in druge varnostne priprave po tem načinu. Mlademu g. Ivanu Masletu, ki je stopil prvič v javnost, želimo mnogo uspeha!

— Tatinski pohodi v grad Bokavci. Od 7. do 20. marca 1919 je bilo večkrat vlomljeno v grad barona Müllerja na Bokavcih. Ivan Senger, delavec z Glinca, je šel prvič s pečarskim pomočnikom Francom Smukom in v Valentinom Zormanu v grad; ubil je okno, vsi trije so zlezli nato notri. Zorman je nato pokazal vrata, skozi katere se lahko pride po celem gradu, nato je odšel; Senger in Smuk sta vlomila vrata in vzela iz nekega kovčka 5 starih srajc, 2 spodnji hlači in 5 prevlek za blazine; 2 srajci in 1 spodnje hlače sta dala Zormanu, Senger in Smuk sta se razgovarjala o vlonu, kar je slišal Feliks Čuha, delavec z Viča, ki je sklenil, da gre tudi sam v grad krest. Dne 9. marca je res v gradu ukradel 1 sedlo, 17 in pol kg mila in eno vrečo. Sengerju je 11. marca povedal Feliks Čuha, da sta njegovi sestri Marija in Marijana Čuha z Josipino in Karlino Oblak odšli v grad. Senger in Čuha sta šla za njimi in jih srečala, ko so se vračale s preprogo, s porcelanom in s krompirjem; vsi so se nato vrnili v grad, kjer so zopet kradli, plen so nesli v gozd in ga tam med seboj razdelili. Dne 18. marca so se dogovorili na Glincah Ivan Senger, Franc Smuk in Josip Marn, da gredo zopet v grad Bokavci krest, kar so tudi izvršili. Dne 19. marca so Ivan Senger, Feliks Čuha, Marijana Čuha, Jožef Oblak in Franc Oblak zopet kradli v gradu in so odnesli zvečer 3 vreče razne posode, 7 žimnic, 11 rjuho, nekaj slik in 1 blazino k Oblakovim. Kazenski senat ljubljanske deželne sodnije je že enkrat o tej zadevi razpravljal, toda takrat je zahteval Senger poroto in se je razprava odgodila.

Prispevajte v
Porlovski sklad!

Uvedle so se nove preiskave in cenitve, pri katerih se je ugotovilo, da je odpadlo največ do 3825 kron na Jožefo Oblakovo in je zato presoja zadevo kazenski senat. Zastopnik barona Müllerja je pri razpravi ugotovil, da so ukradeni predmeti vredni 9104 kron, poškodbe v gradu so cenjene na 4000 kron in da je lastnica gradu »Jugoslovanka« Zevnikova iz stare domače ljubljanske rodbine. Sodišče je obsodilo Ivana Sengerja v 1 leto, Jožefo Oblak v 8 mesecev, Feliksa Ciuha v 6 mesecev, Marijano Ciuha v 10 mesecev, Karolino Oblak v 8 mesecev, Marijo Ciuha v 6 mesecev, Franca Smuka v 6 mesecev in Valentina Zorman v 1 leto težke ječe.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce** v Pragi je razposlalo svojim članom in dobrotnikom letno poročilo za 1918/19, iz katerega je razvidno, da se bori društvo z velikimi težavami; saj je bilo vsled denarne stiske že pred likvidacijo ravno tedaj, ko so dijaki najbolj potrebovali denarja, ker ga zaradi zaprtih državnih mej ni bilo mogoče dobiti iz domovine. Iz istega vzroka smo izgubili mnogo prejšnjih dobrotnikov. Ko je prenehala dunajska poštna hranilnica poslovati za Jugoslavijo in Čehoslovaško republiko, od tistih dob ni dobilo društvo od slovenskih rodoljubov ničesar več razen par kronic, ki so jih prinesli s seboj posamezniki slučajno dospelši v Prago. Število dijakov se je pa po prevratu povečalo. Podpisani društveni tajnik se je torej obrnil po naročilo odborove seje na Ljubljansko kreditno banko v Ljubljani s prošnjo, da nam odpre tekoči račun. Ravnateljstvo se je takoj izjavilo pripravljeno ter sprejema na ta račun prispevke za naše društvo, ki je važnejše za Jugoslavijo nego marsikatero društvo v domovini. Zatorej prosimo vnete rodoljube vseh pokrajin zlate Jugoslavije, posebno pa Slovenije, da prostovoljno prevzamejo poverjenišvo našega društva, da zbirajo prispevke ter jih pošiljajo po nakaznici Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani z izrecnim dodatkom »za Podporno društvo v Pragi« ali po poštni položnici, ki jo na zahtevo dobe od podpisanega tajnika. Društvo je razposlalo lansko letno poročilo s čeki vred vsem slovenskim denarnim zavodom, ki so mu znani, ter upa, da ne brez uspeha. — Josip Skrbinšek, Král. Vinohrady, Jungmannova 114.

Ljubljanske novice.

Ij Trpini se vračajo! Na poti iz Italije je na desetisoče naših fantov, ki prihajajo iz krutega jetništva. Prvi večji transporti se pričakujejo te dni. Natančni čas prihoda transportnih vlakov se bo objavil pred pošto in na deski na frančiškanskem mostu. Pozivljamo občinstvo, da se v obilnem številu udeleži sprejema ter te naše junake - mučnike kar naprisrčnejše pozdravi v svobodni domovini.

Ij Prihod naših ujetnikov iz Italije. Vse one cenjene ljubljanske dame (43), katere so že pri odboru za sprejel naših ujetnikov iz Italije, naj blagovolijo takoj svoje naslove (ime, priimek, ulica, hišna številka, nadstropje, natančna označba vrat, event. telefonska številka) sporočiti Glavni komandi mesta v Ljubljani. (Dunajska cesta 29-11.), ker bi bilo drugače nemogoče imenovane dame pravočasno obvestiti. Seznam, kateri se nahaja pri omenjeni komandi, je nezadosten. Zadeva je nujna.

Ij »Charleyjevo teto«, veseloigro v treh dejanjih uprizore Šentjakovski Orli v nedeljo 25. januarja ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu. Med odmori bo sviral dijaški orkester. — Vstopnice se dobe v trgovini gospe Češnovar, Stari trg 16, v nedeljo pa v Sentiakovskem prosvetnem društvu, Sv. Florijana ulica 15, od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne in pa eno uro pred predstavo pri blagejni v Ljudskem domu. Vabimo!

Ij »Korenček« in »Ženitev« je 6. uradniska predstava, ki se vrši v dramskem gledališču v četrtek dne 29. t. m. ob pol 20. uri. Vstopnice po znižanih cenah se dobe v predprodaji v pisarni »Društva zasebnega uradništva Slovenije«, Gospodarska cesta 2/11 ob uradnih urah.

Ij Elizabetna konferenca v Mostah ujudno vabi vse prijatelje poštene zabave k predstavi, ki jo priredi v Društvenem domu v Mostah v nedeljo, dne 25. januarja, ob 5. uri popoldne. Na sporedu je »Bogačeta teta« in »Vse narobe«. Čisti dobiček je namenjen Mladinskemu domu na Kodeljevem, zato je želeli kar najboljše udeležbe!

Ij Vincencijeva družba v Trnovem ima svojo redno sejo v ponedeljek ob 7. uri zvečer.

Ij Društvo drž. uslužbencev krajevstva SHS za slovensko ozemlje ima v ponedeljek 26. t. m. odborovo sejo ob 7. uri v običajnem lokalu.

Ij Klub slovenskih pesarjev »Mirija« ima svoj redni občni zbor dne 2. februarja 1920 ob 9. uri dopoldne v Prešernovi sobi

Novega sveta. Vsi člani in ljubitelji kolestarskega športa se vabijo, da se istega polnoštevilno udeleže.

Ij Simplonski ekspresni vlak Pariz - Belgrad je 23. t. m. izostal. Vzrok: stavka železničarjev v Italiji. Kdaj bo zopet vozil, se ne ve.

Ij Urad oblastne zaščite dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani se je preselil iz svojih dosedanjih prostorov v deželni dvorcu v poslopje deželne vlade na Bleiweissovi cesti št. 10, II. nadstropje, sobi št. 18. in 19. Zaradi preselitve ne sprejema strank do 24. t. m. — Oblastna zaščita dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani.

Ij Obuvalnica deželne vlade za Slovenijo sporoča, da ima v zalogi večjo množino otroških čevljev na razoplogo, in sicer št. 26—34 po ceni od 84 do 130 K za par. Izdajali se bodo od ponedeljka, dne 26. t. m., naprej v pisarni Obuvalnice na Turjaškem trgu št. 3-II. Pravico do nabave teh čevljev imajo revnejši sloji, ki doprinešajo tožavno uradno potrdilo. Izdaja se vsak dan samo od 9. do 10. ure dopoldne.

Ij Begunci in izseljenci! Odbor za okrajno organizacijo »Narodnega sveta za neodrešeno jugoslovansko ozemlje« za mesto Ljubljano in okolico pozivlja begunce in izseljence, katerim leži na tem, da se ustanovi dobra begunska organizacija in da se begunsko vprašanje kmalu in prav reši, ter hočejo pri tem sodelovati, da se zanesljivo udeleže sestanka v soboto 24. januarja, ki se vrši ob pol 8. zvečer v restavraciji »Zlatorog« (Gosposka ulica) s sledečimi dnevnimi redom: 1. Poročilo o organizaciji in nje potrebi. 2. Izvolitev zaupnikov. 3. Izpopolnitev okrajnega odbora za Ljubljano in okolico. — Odbor.

Ij Vsa narodna društva, ki so prožeta slovenske ideje, ljubavi do trpečih bratov v Rusiji, in človekoljubja, vabi Ruski kružok na sestanku, ki se vrši v ponedeljek, dne 26. t. m., ob 5. uri popoldne v posvetovalnici na magistratu. Na sestanku se ima sestaviti odbor, ki bo nabiral v spozrazumu z narodnimi krogi v Belgradu in Zagrebu dobrovoljne prispevke za stradaljoče in najbednejše sloje v Petrogradu.

Ij VIII. Planinski ples priredi Slovensko planinsko društvo dne 1. februarja t. l. v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina za člane SPD 15 K le proti izkaznici, za nečlane 20 K. Predprodaja vstopnic za člane, z njih soprogami in otroci pri g. Ivanu Korenčanu, trgovcu, Stari trg, od 26. t. m. nadalje, za nečlane: trgovina I. Kette, P. Magdič, A. Škof, I. Samec. Gostje naj blagovolijo prinesiti za vsak slučaj kozarec za vino s seboj. Istotako se naprošajo gostje, da pridejo čimnaiveč v planinskih ali narodnih nošah, sicer pa v promenačni obleki. Posebna vabila se ne bodo izdajala, ker je planinski ples splošno pristopen. Za mnogobrojno udeležbo vabi — Odbor.

Ij Zveza poštnih organizacij v Ljubljani vabi člane na širšo odborovo sejo v sredo, dne 28. januarja ob pol 20. uri v pismonoški dvorani na glavni pošti. Mnogoštevilna udeležba nujno potrebna. — Odbor.

Ij Pododbor združenja gled. igralcev Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani priredi strokovna predavanja iz igralske, muzikalne in literarne umetnosti. Kot predavatelj je gori imenovani odbor povabil naše najboljše umetnike in strokovnjake. Predavanja se bodo vršila v dramskem gledališču od nedeljah od 10. do 12. dopoldne. Vsem članom in gojencem dramatične šole bo vstop k predavanjem prost. Nečlani in vsi, ki se zanimajo za ta predavanja dobijo v pisarni pododbora združenja gled. igralcev SHS v Ljubljani (dramsko gledališče od 14. do 15. pri gosp. Pregarcu) vstopnico proti malemu plačilu. O vsakem predavanju bo pravočasno objavljeno ime predavatelja, snov predavanja, dan itd. — Pododbor združenja gled. igralcev v Ljubljani je ustanovil tudi strokovno knjižnico za člane, kjer bo v prvi vrsti zastopana dramatična literatura, muzikalna literatura, strokovne knjige o igralski umetnosti itd. Ker so knjige danes zelo drage in ker ima pododbor združenja malo sredstev na razpolago, naproša tem potom vse ljubitelje in prijatelje igralske umetnosti, da bi pripomogli k ustanovitvi čim večje knjižnice in darovali knjige, brošure, mesečnike itd. Knjige, darove, revije i. dr. se hvaležno sprejemajo v pisarni pododbora združenja v dramskem gledališču. Strokovna predavanja in strokovna knjižnica je za slovenske igralce velike važnosti, zato upamo, da se bodo vsi prijatelji slov. gledališke umetnosti odzvali našemu vabilu in pripomogli novoustanovljeni knjižnici.

Ij Knjižnovodski tečaj. Urad za pospeševanje obrti namerava v kratkem prirediti za tukajšnje obrtnike (mojstre in pomočnike) knjižnovodski tečaj, ki ga bo vodil g. prof. Peter Modic iz Slovenske trgovske šole. Prosimo, da se zainteresirani priuradi pri Uradu za pospeševanje obrti vsaj do 30. t. m. Na poznejša priglasila se ne bomo mogli več ozirati.

Narodno gledališče.

Zaradi obolelosti gđe. Thierryjeve se spremenita repertoarja za opero in dramo sledeče:

Opera.

V soboto, dne 24. jan.: »Sanje«. Abonement D.

V nedeljo, dne 25. jan.: »Rigoletto«. Izven abonementa.

V ponedeljek, 26. jan.: »Prodana nevesta«. Izven abon. Urad. pred.

V torek, 27. jan.: »Hoffmannove pripovedke«. izven abon.

Drama.

V soboto, dne 24. jan.: »Nočni čuvaj«. Abon. C.

V nedeljo, dne 25. jan.: »Pepelka« (popoldne), izven abon.; (zvečer) »Nočni čuva«, izven abon.

V ponedeljek, 26. jan.: Zaprt.

V torek, 27. jan.: »Korenček — Ženitev«. Abon. D.

Vestnik S. K. S. Z.

* Črnomelj. V nedeljo, 18. jan. 1920, se je vršil občni zbor našega »Izobraževalnega društva«. Delo v društvu je bilo zelo živahno. Saj ni bilo skoro večera, da se ne bi zbirali v naši »Drvarnica«. Ravno ti sestanki bodo pač ostali vsem obiskovalcem v prijetnem spominu. Koliko dobrega in koristnega za izobrazbo se je v preteklem letu storilo, najbolj kažejo sledeče številke: društvo je imelo 12 sej, redno vsak mesec eno. Predavanj je bilo 23, in sicer 14 skupnih, 9 pri deklinskih večerih, ki so vsako sredo ob 7. Predstav je bilo 14; med temi nekaj lepih narodnih iger, kakor: Revček Andrejček, Črnošolec, Mlinar in njegova hči, Veriga in Mala pevka. Poleg tega je društvo priredilo »Slavnostni večer« ob obletnici osvobojenja, Miklavžev večer in Silvestrov večer. Vse predstave so bile dobro obiskane in so nudile čisto pouka in zabave. Iz društvene knjižnice se je prečitalo 593 knjig. V društvo so prihajali 4 časniki. Izlet je bil 1., in sicer v Podzemelji. Prenovil se je oder, napravil se je red pri predstavah s tem, da se je odpravilo stojšče. Kljub temu je društvo doseglo zeleno večico; blagajnik je bil z dohodki zadovoljen. Te številke paš jasno pričajo, da je društvo delalo za izobrazbo članov in s tem za kulturno prenovstvo slovenskega naroda. Bog daj obilo zvestih članov in blagih dobrotnikov, da bo društvo tudi v bodoče moglo vršiti to lepo kulturno delo!

Najnoviša poročila.

ODPOR POSLANCEV IZ ZASEDENE GA OZEMLJA.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Zagreb, 23. Danes je bila ministrskemu predsedniku Ljubi Davidoviču odposlana nastopna brzojavka: Ožji odbor poslancev iz okupiranih krajev smatra povodom poziva s strani mirovne konference vladi SHS, da se naj v 4 dneh izjavi o predloženem načrtu glede rešitve jadranskega vprašanja, ter pretneje z izvedbo londonskega pakta, — da bi bil edino dostojen odgovor takojšnja izvedba mobilizacije. — Dr. Dinko Trinajstić.

AKADEMIKI PROTI PODJARMLENJU JUGOSLOVANOV.

LDU Zagreb, 23. januarja. Jugoslovanska akademska omladina najodločnejše protestira proti vsakršnemu popuščanju naše mirovne delegacije v Parizu in zahteva, da se rešitev jadranskega vprašanja izvede na temelju pravice samoodločbe narodov. Zlasti pozivlje z ozirom na zadnji ultimati aliranih sil vlade kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, naj zapove naši delegaciji, mirovno konferenco takoj zapustiti, ker nam tam kot Slovanom in poštenim ljudem ni več mesta.

POIZKUSIMO SE V LJUBLJANI.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Belgrad, 23. januarja. Glede izpremembe v pokrajinski vladi za Slovenijo se je pojavil danes kompromisni predlog. Predsednik slovenske pokrajinske vlade bi imel postati dr. Kramer, s čimer so zadovoljni tudi socialisti. Dr. Ravniherjeva kandidatura ima slabe izglede.

NE DOTAKNITE SE ABSOLUTIZMA.

(Izvirno poročilo »Slovincu«.)

Belgrad, 23. Danes je vlada odgovorila opozicijskemu bloku, — pod katerimi pogoji bi bila pripravljena, sklicati začasno narodno predstavništvo. Vlada zahteva, d se mora v glavnih principih že vnaprej doseči popoln sporazum. Zahteva tudi, da se mora stvoriti nova politična situacija, na podlagi katere bi imela stopiti opozicija v vlado, t. j. brez vsakih osebnih in stvarnih pogojev. Osebnih pogojev pomeni to, da se ne sme zahtevati izključni

teve kake osebe iz kabineta, stvarni pa, da se ne sme zahtevati n. pr. izprememba vladnega sistema v pokrajinah, da se pristane na rešitev valutnega vprašanja, da se razveljavijo dosežani absolutistični čini kakor n. pr. odprava občinske avtonomije, kontrola nad načinom razdelitve veleposestev, podelitev koncesij za eksploatacijo narodnega gospodarstva, postavljanje nesposobnih uradnikov na važna mesta itd.

DR. RENNER O ODNOSAJIH DO SOSEDOV.

LDU Dunaj, 23. jan. (DunkU) Na koncu seje avstrijske narodne skupščine je državni kancelar dr. Renner odgovoril na interpelacijo glede vesti, da se je sklenila obrambna zveza s čehoslovaško republiko. Zavrnil je očitek tajne diplomacije. Med državnim kancelarjem in ministrom Benešem je dosežen sporazum, ki obstoji tudi v tem, da ima zunanja politika obeh držav za podlago saingermajnsko mirovno pogodbo. To spoznanje ustvarja jasnost med Avstrijo in vsemi sosednimi državami, izvzemši samo madžarsko ljudsko republiko, ki se ni sklenila miru in se dosedaj upira saintgermajnski mirovni pogodbi. Vsed tega upiranja nima razmerje med Avstrijo in Madžarsko, ki danes še ni razjasnjeno, zaželjeno gotovosti. Madžarska dosedaj še vedno odklanja saintgermajnsko mirovno pogodbo in se še ni vdala odstopitvi nemške zapadne Madžarske, ona celo zatira nemško prebivalstvo v teh pokrajinah. Mi vsi se bomo veselili, mirno sodelovati kot neodvisna država z neodvisno Madžarsko, ne kakor prej, ko smo bili državopravno vezani in smo vsled tega morali zagovarjati s krvjo naših otrok posledice prejšnje madžarske narodnostne politike proti Rumunom in Jugoslovanom, in vsled tega morali nehoti prevzeti žalostno breme onih dveh narodov, Rumunov in Jugoslovanov, za katere prebivalstvo nemških alpskih dežel ni čutilo nikoli ničesar drugega kot simpatijo. Za vsa bodočnost se mora ugotoviti, da bo Madžarska in vsaka druga sosedna država vodila svojo narodnostno politiko na lastni račun in nevarnost in Avstrija, ki odklanja vsako aspiracijo, ne bo nikoli več s svojim imetjem in s svojo krvjo prevzela jamstvo za tuje stremjenje po gospostvu. Popolna enakost postopanja Avstrije proti vsem sosednim državam z Madžarsko vred se bo ustvarila v tem trenutku, ko bo mednarodno priznan mir pojasnil pravno razmerje med Avstrijo in Madžarsko. Te ga danes žalibog še ni. Na drugi strani vsvarja, ne glede na zmoglosti s 3 in pol milijona Nemcev v čehoslovaški republiko, važno dejstvo, da namerava naš sosed, čehoslovaška republika, izdelati si popolnoma demokratično ustavo in ker je vsled mednarodnih določb vezan, dati svojim narodnim manjšinam varstvo. Ugotovitev, da so vse naše stare aspiracije končno veljavno pokopane, nam bodo odprle tudi pot proti jugovzhodu in kasneje tudi proti vzhodu. (Burno odobravanje.)

ANGLEŠKI VOJNI MINISTER ODPSTOPI?

LDU Rim, 23. jan. (DunkU — Brezlično.) »Messaggero« javlja iz Londona: Vojni minister Churchill namerava odstopiti, ako bi krenil Lloyd George v resnici na pot mirovne politike napram sovjetski Rusiji.

STAVKE V ITALIJI

LDU Rim, 21. jan. (DunkU) Kakor poroča »Agenzia Stefanie«, stavka poštnih, brzojavnih in telefonskih nameščencev pojenjuje, Služba pri poštnih, brzojavnih in telefonskih uradih v Rimu se je že začela v polnem obsegu.

IZROČITEV NEMŠKEGA CESARJA.

LDU London, 23. januarja. (DKU — Brezlično.) V odgovoru na zavezniško noto glede izročitve bivšega nemškega cesarja Viljema, je Nizozemska odgovorila, da je izročitev bivšega nemškega cesarja iz dejanskih razlogov neizvedljiva. Izročitev na željo tretje strani je nemožna, zakaj le lastna država more to zahtevati. To izjavo tolmačijo za odklonilo.

Prosveta.

pr Društvo »Jugoslavija« v Plzinju. Glasbena Matica v Ljubljani je prejela obvestilo, da se je v Plzinju ustanovilo društvo »Jugoslavija«, katerega namen je, da omogoči kulturno zvezo čehoslovaške republike s kraljestvom SHS. Opozarjamo vse jugoslovanske umetnike ter vsa pevška in glasbena društva, ki nameravajo potovati v čehoslovaško republiko ali sploh žele stika v kulturnih posebno v glasbenih zadevah s čehoslovaškim narodom, naj se obračajo na to društvo, ki se je izjavilo, da je pripravljeno, jim v vsakem oziru ustreči ter opozoriti na nje javnost. To društvo nam je jasen dokaz, kako umevajo in streme naši severni bratje za kulturnim zblizanjem obeh bratskih narodov; zato moramo ustanovitev tega društva kar najtopleje pozdravljati.

pr Slovensko marionetno gledališče. V torkih ob 4. uri popoldne se je vršila otvoritvena predstava slovenskega marionetnega gledališča. To je za nas novost in nikakor ne brez pomena, brez ozira na to, da imajo take stvari »tudi druge«. Če hočemo izreči v eni sapi vse, kar se nam zdi deloma pogrešno, so premajhne lutke, neokusen zaboj in tupačam premalo preminjave v glasovih. Seveda, naj to ne bo graja, saj radi priznamo, da so silne težkoče pri vsem tem in da se nahaja vsa stvar še v povojih, saj tudi dvorana ni zato najprikladnejša in bo posebno radi otrok le težko vzdržati potreben red in mir v nji.

Lutke in dekoracije so delo slikarja Milana Klemenčiča. Priznati mu moramo polno in skoraj edino zaslugo, ki jo ima za to podjetje. Lutke so res umetniško dovršene, zelo izrazite, da je kljub temu, da so majhne, lahko iz dalje razbrati njih poteze. Lepe so dekoracije, tupačam naravnost sijajne in do zadnje potankosti skrbno in umetniško izdelane. Zastor, ki ga je slikal G. Vavpotič, ne ugaja tako zelo, ker nam ne pove nič takega, kar bi radi videli pred skrivnostnim hramom lutk, dati je po svoji pestrosti zanimiv. Igrali so Poccijevo igro »Čarobne gosli«, ki jo je priredil dr. Ivo Šorli, da ne omenjam »Prologa«, ki se je vršil po običaju starih predstav in nas je spravil kaj v dobro voljo ter nas zainteresiral. Igra je dobra. Zapazil pa sem, da se ta ali ona dihovita šala v ustih lutk izgubi in ne pride do veljave. Dobro so bili orisani Gašperček, ki je bil sploh najboljši, Marjeta, Bakrezilius in Zvitec. Gašperček Larifari bo ostal naši mladini v dolgem spominu in prav je, da je bila ti vlogi posvečena posebna skrb. Pogrešek radi premajhne preminjave v glasovih smo že omenili, vendar pa ni to najvažnejše; glavno je, da uravna svoj govor po značaju ali tipu, ki ga ima na nitki in sličnosti glasov niti opaziti ne bo.

pr »Zora«, XXII. leto (1919—20) št. 1., 2. in 3. je izšla s sledečo vsebino: Obzori (Uredništvo). — Priprava za rad u narodu (Pavao Jesih). Revizija v našem verskem življenju (dr. Josip Srebrnič). — Je li opravičan napadaj znanosti na vjero? (Petar Čule). — Medju Slovencima (dr. Pero Rogulja). — Vjekoslav Klaič (Jos. Kovač). — Nepriobčen dokument Jugoslavije (Jos. Kovač). — Perditio tua ex te, Israel! (Ciril Jeglič). — Kulturni vestnik. — Socialni pokret. — Žarki. — Prvo cviječe (Ispolovna priloga). — Novo pokolenje. — J. Zdunič: Na putu. — Roza Venny: Ostavljaju. — A. Vodnik: Zalostna. — Ciril Jeglič: Teta in stric. — Franče Žužek: Ob oknu. — Jože: Ob roži. — Jože: Jesenska pesem. — Ivan Brodnik: Deček z ulice. — Roza Venny: Tonem. — J. M. Tomažin: Pesem predice. — A. Vodnik: Revne deklice psalm. — Bolsky-Soljacić: Iz ciklusa »Carmen«. — Roza Venny: Sumorno jutro. — S. S.: Misel. — J. M. Tomažin: Slepí berači. — J. M. Tomažin: Gobavec. — Oroslav: Poletni večer. — A. Vodnik: Ležanje v senci. — A. Vodnik: Iz gajev ljubezni. — J. Zdunič: U jesen. — Tri misli. — A. Vodnik: V svitu večerne zarje. — A. Vodnik: Katere so roke? — Listnica uredništva.

Novi ekspresni vlaki Dunaj—Trst.

Obratno ravnateljstvo južne železnice objavlja: Dne 26. januarja t. l. se uvede na progi Dunaj—Trst nov par ekspresnih vlakov št. 3 in 4. V smeri z Dunaja proti Trstu bo vozil ekspresni vlak vsak ponedeljek in petek, v obratni smeri pa vsak torek in soboto. Ekspresni vlak št. 3 odhaja z Dunaja ob 7.20, prihod v Maribor ob 13.34, odhod iz Maribora ob 14.24, prihod v Celje ob 15.35, odhod iz Celja ob 15.50, prihod v Ljubljano ob 17.27, odhod iz Ljubljane ob 17.47, prihod v Logatec ob 18.36, odhod iz Logatca ob 19.10, prihod v Trst ob 21.35. Ekspresni vlak št. 4 odhaja iz Trsta ob 6.15, prihod v Logatec ob 5.30, odhod iz Logatca ob 10.10, prihod v Ljubljano ob 10.49, odhod iz Ljubljane ob 11.29, prihod v Celje ob 13.10, odhod iz Celja ob 13.25, prihod v Maribor ob 14.48, odhod iz Maribora ob 15.08, prihod na Dunaj ob 22.00. — Glede odprave potnikov in prtljage velja nastopno: Ekspresna vlaka št. 3 in 4 imata samo vozove I. razreda, in sicer pet vozov za potnike z Dunaja do Trsta, en voz za potnike z Dunaja do Ljubljane in en voz za potnike z Dunaja v Beograd. Vozovi bodo označeni s črkami A do E za potnike z Dunaja v Trst, s črko F za potnike z Dunaja v Ljubljano in s črko G za potnike z Dunaja v Beograd in obratno. V vsakem vozju je 39 sedežev. V ta vlak imajo pristop potniki le v razmerju prostih sedežev. Vstop preko navedenega števila prostih sedežev ni dovoljen. Preskrbljeno je, da bo moral brezpogojno izstopiti vsakdo, ki je dobil vozni list preko navedenega števila 39 sedežev za dotični voz. V Trstu, Ljubljani, Zagrebu in na Dunaju se bodo izdajali vozni listi tudi v predprodaji, v Gradcu, Mariboru, Celju, Sisku in do Beograda šele po dohodu vlaka v izmeri razpoložljivih sedežev. S predprodajo voznih listov se začne

dva dni pred odhodom vlaka. Za vožnjo v teh ekspresnih vlakih je potrebna 1. nakaznica za vpisani sedež v začrkanem vozu, 2. vozni list I. razreda brzovlaka, veljaven za ta dan, 3. pribitni vozni list po 20 (dvajset) lir, t. j. 120 (stodvajset) jugoslovanskih kron za vsako prekoračenje državne meje. Najmanjša dopustna razdalja za nakup vozne nakaznice je relacija od vstopne pa do prve v območju sosednje države ležeče izstopne postaje. Nakaznica velja izključno le za določeni dan in vlak. Pribitni vozni listi se pobirajo v pokritje posebnih stroškov, ki jih ima južna železnica z nabavo ameriškega premoga, ker drugače ti vlaki ne bi mogli voziti. Kreditirani, znižani in prosti vozni listi se v teh vlakih ne bodo priznavali. Potniki v vozu F (Ljubljanski voz) izstopijo v Ljubljani, tudi ako bi nameravali nadaljevati vožnjo. Nadaljevanje vožnje se jim dovoljuje le, ako postaja Ljubljana razpolaga še s sedeži v tem ali v vozu druge črke. Prekinjenje vožnje je neveljavno za nadaljnjo vožnjo z ekspresnim vlakom. Pregledovanje prtljage se vrši tekom vožnje v vlaku. Tudi zacarinana ali carne prosta potna prtljaga je dopustna v največji skupni izmeri do 200 kg na osebo v zmyslu § 30 obratnega pravilnika. Ročna prtljaga je računana le v eni izmeri, kolikor pripade sorazmerno na plačani sedežni prostor nad ali pod sedežem. Na sedežih samih, na hodniku ali v oddelku samem drugače razporejena ročna prtljaga se bo točno odstranila na odgovornost potnikov. Carini podvržena prtljaga se ne sprejema. Na odgovornost potnika sprejeta prtljaga se izloži na prvi glavni carinski postaji. — Podrobna navodila dajejo potnikom osebne blaginice in prometne pisarne. — Hkrati z uvedenjem ekspresnih vlakov št. 3 in 4 se z dnem 26. januarja t. l. izpremeni vozni red na progi Ljubljana—Logatec. Namesto dosedanjega brzovlaka št. 17 vozi brzovlak št. 17 a, odhod iz Ljubljane ob 11.30, prihod v Logatec ob 13.20, odhod iz Logatca ob 13.55, prihod v Trst ob 16.30. Namesto dosedanjega osebnega vlaka št. 87 vozi osebni vlak št. 87 a, odhod iz Ljubljane ob 14.30, prihod v Logatec ob 16.51, odhod iz Logatca ob 17.45, prihod v Trst ob 21.00. Namesto dosedanjega osebnega vlaka št. 84 vozi osebni vlak št. 84 a, odhod iz Trsta ob 5.30, prihod v Logatec ob 12.25, odhod iz Logatca ob 13.15, prihod v Ljubljano ob 15.34. Namesto osebnega vlaka št. 60 vozi osebni vlak št. 60 a, odhod iz Borovnice ob 6.52, prihod v Ljubljano ob 7.30. Na tej progi izostane osebni vlak št. 63 in vozi osebni vlak št. 35 c, odhod iz Ljubljane ob 18.00, prihod v Borovnico ob 18.12. — Končno se z dnem 26. januarja t. l. zopet vzpostavi celotni normalni osebni promet, kakor je bil pred vključenjem prometa, t. j. dne 23. t. m.

Gospodarstvo.

g Nove cene za živino. LDU Ljubljana, 22. jan. Deželna vlada je poslala vsem okrajnim glavarstvom in g. civilnemu komisarju za Prekmurje navodila, po katerih naj se določijo v celi Sloveniji kolikor možno po enotnih načelih prodajne cene za živila in druge vsakdanje potrebščine. Ta navodila so potrebna, ker se v splošnem opaža, da postopajo občine pri določanju prodajnih cen brez sistema, se ne ozirajo na dejanske razmere, zlasti pa na sosednje okolišje, temveč vpoštevajo predvsem le svoje lokalne interese. Urejena prehrana je pa mogoča edino le tedaj, ako se bodo za okolišje, ki tvorijo gospodarsko enoto, določile tudi enake cene. Pri vsakem okrajnem glavarstvu naj se sestavi posebna komisija za presojanje cen kot posredovalni organ okrajnega glavarstva. Tem komisijam, ki bodo sestavljene iz strokovnjakov in izvedencev, se pritegnejo, kar se razume samoposebi, tudi zastopniki konsumentov. Prav posebna razlika se pa kaže pri prodajnih cenah za klavno živino, dasi baš za to razliko ni nobenega tehtnega razloga. Nasprotno, ravno glede klavne živine se mora vsa Slovenija smatrati za enoto, ki naj bi imela tudi enotne prodajne cene. Zato je potreba, da se ta razlika čim preje odpravi in tako omogoči redna preskrba prebivalstva z mesom. Po izjavi strokovnjakov, ki jih je zasljal odsek za prehrano, je smatrati naslednje cene za klavno živino kot primerne in odgovarjajoče sedanjim prilikam: za vole I. vrste 10 K za kg žive teže, za vole II. vrste 9 K, za vole III. vrste 8 K; za krave I. vrste 8 K za kg žive teže, za krave II. vrste 7 K, za krave III. vrste 6 K; za bike in telice I. vrste 9 K za kg žive teže, za bike in telice II. vrste 8 K, za bike in telice III. vrste 7 K. Koščena živina brez razlike 5 K za kg žive teže. — Okrajna glavarstva imajo poskrbeti, da se te cene čimprej uveljavijo ter vsako navijanje teh cen prepreči.

g Sledivi petroleja in soli na štajerskem. Podpolkovnik Davorin Žunkovič je potom truda polnih raziskavanj krajevnih imen dokazal in v svoji knjigi »Etimološki krajevni slovar« (Kromeriz 1915), tudi prepričevalno opisal, da je skoraj vsako ime, ki se je kakemu kraju prisobilo

tudi naravno opravičeno. Kot znamenit geolog je prišel pri tem raziskavanju na sled mnogim naravnim zakladom, ki počivajo mirno manj ali bolj globoko pod površjem naše jugoslovanske zemlje, za katere se pa do danes nihče ni pobrigal. Na našem štajerskem ozemlju je prišel Žunkovič na premog, železo, slatino, soli, petrolej itd. Pripravil je z velikimi težkočami se boreč, vse potrebno, da se prične to v zemlji speče bogastvo naše mlade države, osobito naših slovenskih pokrajin, čimprej izrabljati. Posebno se je Ž. potrudil, da bi v najkrajšem času odpravljal velikemu pomanjkanju petroleja in toli potrebne soli, kajti že meseca marca t. l. se namerava pričeti z vrtnjem. Da to delo ne bode brez uspeha, zato nam jamčijo mesta, kjer hoče Ž. vrtati. Petrolej se pojavlja že na površini zemlje, sol se je pa itak že nekad tam kopala, a te rudokope so dali uradno zasipati in zastražiti, da se ni škodovalo državnemu monopolu. — Vse je torej pripravljeno, da bi se državi in trpečemu ljudstvu sedaj, ko nimamo luči, ne soli, na bencina, ne kolomaza, ne premoga v zadostni meri, odpomoglo in koristilo. A kaj se je zgodilo čez noč?! Čeravno je ministru za rude znano, da trpi radi pomanjkanja petroleja in soli naše narodno gospodarstvo, akoravno minister zna, da bi bilo najbolje, če bi to vobčerkoristno zadevo vzela država v roke, — so prenešteli voditelja tega podjetja — rešitelja teh kočljivih zadev — kakor nalašč tja dol v Makedonijo. Petrolej in sol uračamo za drag denar iz inozemstva, naše gospodarstvo hira od dne do dne, in ko se približa kaka samopomoč, se ta na malenkosten način onemogoči. Kaj pomenja vse to, g. minister Kristan?! — Vi se pridno vozite po inozemstvu in naročujete tam to in ono, ne pomislite pa, da je Jugoslavija na vsem tem bogata in da bi se morala gledati v prvi vrsti na to, kar je v korist naši državi in našemu ljudstvu. — Iz vsega tega se pač razvidi, kako skrajno potrebna je že volitev in v korist ljudstva delajočega parlamenta, kajti pri tej brezmišelnosti, slepoti in brezbriznosti naših sedanjih državnikov mora priti naša bogata država prei ali slej na kant. Podpolkovnik Žunkovič je radi svojega odkritosrčnega narodnega in prepričevalnega pisateljevanja prebil v stari Avstriji marsikatero bridko uro. Bil je obsojen na večmesečno ječo in odpuščen iz službe, a morali so, čeravno neradi, preklicati vse obdolžitve, vrniti mu vso čast in službo. In kako se mu godi sedaj?! — Glas iz ljudstva.

g Dobava smodnika. Urad za pospeševanje obrti je dobil od g. ministra vojne in mornarice dovoljenje, da sme porazdeliti med obrtnike 1000 kg navadnega razstrelilnega smodnika, 1000 kg ojačenega razstrelilnega smodnika, 200 kg minskega smodnika ter manjšo množino kapselnov. Oddajali bomo po 100 kg. Manjši reflektanti naj zato svoja naročila združijo. Interesenti naj se zglase pri našem uradu do 7. februarja.

g Poizvedbe. Andrej Baša, učitelj iz Podgrada v Istri in Martin Remihl iz Rajhenburga, naj javita svoja naslova Posredovalnemu uradu za begunce v Ljubljani, Dunajska cesta 38 l.

g Sprejemo se kovači, ki so že izdelovali poljedelsko orodje na vodnih kladvih. Pojasnila daje Posredovalni urad za begunce v Ljubljani.

Poslano.

Nezaslišano postopanje poverjeništvu za notranje zadeve.

Na Rimski cesti št. 7 stanuje g. Karel Wencais, vpokojen uradnik, na čegar vizitki je še vedno čitatelj »k. k. Steueroberverwalter«. Ta gospod je sam s svojo soprogo. Mogel bi prav lahko živel zunaj Ljubljane, posebno ker ima stanovanje tudi na Dolenjskem, kamor se umakne vsake počitnice. Nima namreč v Ljubljani prav nikakega opravka. Stanovanje, koje ima v najemu g. Wencais, obstoja iz 4 sob in kuhinje.

Vrnivši se iz Italije, kjer sem bil interniran, vzel sem od omenjenega stanovanja v podnajem dve mali sobici za svojo družino, ki obstoja iz 5 članov. Po preteku 4 mesecev pa je zahteval g. Wencais, da se izselim iz stanovanja. Ker tega nisem storil, me je tožil po svojem zastopniku g. dr. Fr. Tekavčiču. Zgodilo pa se je, da je stanovanjska komisija odpovedala g. Wencaisu celo stanovanje, ker on kot penzioniranec nima v sedanjem času stanovanjske bede sploh ničesar iskati v Ljubljani.

Pripominjam, da sem bil meseca oktobra začasno poslan službeno na Korško, in da sem vzel v svoj tesni prostor svojega brata Josipa in njegovo ženo, ki je pričakovala poroda. Vrnil se je takrat iz Francije in je bil sprejet v Ljubljani v dr-

žavno službo, a ni mogel drugod najti stanovanja.

G. dr. Fr. Tekavčič se je pritožil imenom svojega klienta proti odloku stanovanjske komisije na deželno vlado za Slovenijo, poverjeništvu za notranje zadeve.

Upravičeno sem veroval, da bode deželna vlada potrdila odlok stanovanjske komisije. Ista je bila namreč natančno poučena o stanju stvari. Vedela je, da je g. Wencais upokojen uradnik, ki lahko brez vsake škode zanj in za ostali svet stanuje kjerkoli na deželi. Vedela je, da šteje moja družina 5 oseb, a ona g. Wencaisa samo dve (on in soproga), ter da imam pod svojo streho še svojega brata s soprogo, stoječo pred porodom.

Kljub temu pa je izdala odlok od 24. decembra 1919, št. 14.735, podpisan od tvornega svetnika Kremenska, s katerim je ugodila pritožbi g. Karla Wencaisa. Posledica je bila, da me je g. dr. Fr. Tekavčič pozval, da izprazniva z bratom vred sobi, ki jih imava v podnajemu, tekom 3 dnij. Med tem je soproga mojega brata porodila in bi morala iz otroške postelje z otrokom vred naravnost na ljubljansko blato. To vse samo zato, ker se je zastopniku g. Karla Wencaisa posrečilo prepričati gospode pri poverjeništvu za notranje zadeve, da je navzočnost vpokojenega Steueroberverwaltera v Ljubljani bolj potrebna kakor dveh družin, katerih očetje se nahajajo v aktivni službi! Naj omenim samo mimogrede, da se je moj brat boril takoj v početku vojne kot dobrovoljec na strani hrabre srbske armade, in da je prestal vse grozote umika preko Albanije v zimi 1915/1916.

Mojemu bratu je sicer deželna vlada potem, ko si je obrusil pete s tekanjem od urada do urada, milostno dovolila, da ostane v stanovanju do 15. februarja; potem pa bode, ako ostane odlok poverjeništvu za notranje zadeve v veljavi, prisiljen, da si poišče s soprogo in otrokom stanovanje — pod milim nebom, samo zato, da se bo vpokojeni Steueroberverwalter Wencais lahko šopiril v stanovanju, obstoječem iz starih sob, v deželnem glavnem mestu.

Naj javnost sama sodi, kako je kvalificirati tako postopanje poverjeništvu za notranje zadeve.

Ivan Jeras.

Dobrodela elektna loterija

društva »Dobrodelnost« v Ljubljani
v korist sirot, slepcev, invalidov in
hiralcev. 1317 dobilcev v skupni vred-
nosti 80.000 K.

Glavni dobitnik v vrednosti
20.000 kron.

Srečka 2 kronl. Srečka 2 kronl.

Srečke se naročajo v loterijski pisarni v
Ljubljani, Poljanski nasip št. 10.

Zrebanje bo 3. febr. 1920 ob 6. uri zvečer.

Aprovizacija.

g Prodajalci aprovizacijskega petroleja se opozarjajo, da smejo prodajati petrolej le na nakaznice ali posebna nakazila in le po določenih cenah. Prestopke kaznuje državni urad zoper navijalce cen itd. — Vsak prodajalec naj razobesi razglas iz listov v izložbeno okno, da bodo stranke lažje našle odkazane jim prodajalne petroleja. — Kje in koliko se bo dobilo petroleja na izkaznice, ki se izdajajo po 25. anuarju 1920, se bo objavilo v listih.

g Prodaja petroleja na A izkaznice za rodbine. Na vsak prvi odrezek petrolejske A izkaznice se dobi 1 liter petroleja, ki stane 8 kron v sledečih trgovinah: V I. okraju: Na št. 1 do 195 pri Ravhekariju, na št. 196 do 390 pri Ojstrižu, na št. 391 do 555 pri Zirkelbachu. — V II. okraju: na št. 1 do 190 pri Schifferju, na št. 191 do 390 pri Trdini, na št. 391 do 585 pri Tavčarju, na št. 585 do 785 pri Koškaku, na št. 786 do 930 pri Kavčiču. — V III. okraju: na št. 1 do 200 pri Vrtačniku, na št. 201 do 295 pri Tenenteju, na št. 296 do 585 pri Podržaju, na št. 586 do 760 pri Kranjcu. — V IV. okraju: na št. 1 do 395 pri Staculu, na št. 396 do 590 pri Elbertu, na št. 591 do 785 pri Leskovec & Meden, na št. 786 do 980 pri Jasetu, na št. 981 do 1175 pri Medici, na št. 1176 do 1370 pri Jemcu, na št. 1371 do 1500 pri Svetelu. — V V. okraju: na št. 1 do 390 pri Strancerju, na št. 391 do 585 pri Krivicu, na št. 586 do 780 pri Zorcju, na št. 781 do 975 pri Stupici, na št. 976 do 1100 pri Sarku. — V VI. okraju: na št. 1 do 195 pri Ant. Mencingerju, na št. 371 do 560 pri Simončiču, na št. 561 do 630 pri T. Mencingerju. — V VII. okraju: na št. 1 do 195 pri Simončiču, na št. 196 do 390 pri Glaviču, na št. 391 do 550 pri Pintarju. — V VIII. okraju: na št. 1 do 195 pri Stef. Mencingerju, na št. 196 do 310 pri Zormanu. — V IX. okraju: na št. 1 do 195 pri

* Za vsebino pod tem naslovom ne prevzema uredništvo nobene odgovornosti.

Češnovarju, na št. 196 do 395 pri Klemencu, na št. 396 do 420 pri Marenčetu.

Prodaja petroleja na B izkaznice za samce. Na vsak prvi odrezek petrolejske B izkaznice se dobi pol litra petroleja. Liter stane 8 kron.— V I. okraju: na št. 1 do 280 pri Čermak & Val.— V II. okraju: na št. 1 do 100 pri Kavčiču, na št. 101 do 400 pri Miheliču.— V III. okraju: na št. 1 do 272 pri Steinerju.— V IV. okraju:

na št. 1 do 130 pri Svetelu, na št. 131 do 520 pri Leskovec & Medenu.— V V. okraju: na št. 1 do 530 pri Sarku, na št. 531 do 600 pri Gospodarski zvezi.— V VI. okraju: na št. 1 do 250 pri T. Mencingerju, na št. 251 do 500 pri Legatu.— V VII. okraju: na št. 1 do 40 pri Pintarju, na št. 41 do 130 pri Pretnarju.— V VIII. okraju: na št. 1 do 102 pri Zormanu.— V IX. okraju: na št. 1 do 65 pri Fojkarju.

Prodaja petroleja na C izkaznice za obrtnike. Na vsak prvi odrezek petrolejske C izkaznice se dobi 1 liter in pol petroleja. Liter petroleja stane 8 kron.— V I. okraju: na št. 1 do 40 pri Čermaku & Val, na št. 41 do 132 pri Verhovcu.— V II. okraju: na št. 1 do 20 pri Miheliču, na št. 21 do 73 pri Jerančiču.— V III. okraju: na št. 1 do 40 pri Steinerju, na št. 41 do 136 pri Sokliču.— V IV. okraju: na

št. 1 do 121 pri Ješetju.— V V. okraju: na št. 1 do 105 pri Gospodarski zvezi, na št. 106 do 132 pri Zorcu.— V VI. okraju: na št. 1 do 45 pri Legatu, na št. 46 do 92 pri Mehle - Vrečar, Poljanska cesta.— V VII. okraju: na št. 1 do 104 pri Pretnarju, na št. 105 do 112 pri Tušarju.— V VIII. okraju: na št. 1 do 63 pri Kugovniku.— V IX. okraju: na št. 1 do 112 pri Marenčetu, na št. 113 do 188 pri Fojkarju.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelj v takih hudih dneh vam je Fellerjev pravi Elza-fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 27 K.— Zagonoski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K.

Slaba hrana vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza-kroglice ga spravijo v red 6 skatljic 12 K.— Omot in poština posebej, a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 134, Hrvatska.

Trjo diaki se sprejmejo na **hrano in stanovanje.** Naslov pove uprava lista pod št. 286.

Izgubljen je lovski pes — brak, srednje visok, bel na hrbtu in ušesa malo rjavo liso, resaste dlake, tršatega repa. Kdor ga najde, dobi 100 K nagrade.— Oddati ga je pri hišniku Miklošičeva cesta št. 8.

Vsako **rezanega lesa** desk in plošč množino kupi hov kupi tvrdka I. Augustina Ljubljana, Sp. Siška Jerne ova ulica 231.

Učenec se takoj sprejme na tri leta, v starosti 16 do 18 let pri gosp. Anton Marčić, usnarj Slov. Bistrca Obleka in hrana preskrbljena.

Mlada mati z dojenčkom išče skrbno, dobro **gospodinja** ki bi ju vzela v popolno oskrbo. Blagohotne ponudbe z navedbo zahtev pod »Dojenček 1920« na upr. Slovenca, 250

Kina-železnato vino lekarja PICCOLI-ja v Ljubljani, Dunajska cesta, krepi malokrvne, neradne, oslabele, odrasle in otroke.— Naročila proti povzetju.

Zahvala.

Vsem, ki so nam med boleznijo ter ob smrti naše predrage matere, stare matere in tašče, gospe

Neže Klinar

izkazali na katerikoli način svoje sožalje, zlasti vsem tistim, ki so ljubo nam rajnico spremljevali na poti k večnemu počitku, izrekamo svojo prisrčno zahvalo.

Jesenico-Fužine, dne 22. januarja 1920.

Žalujoči ostali.

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naš srčno ljubljeni, nepozabni soprog, oziroma oče, sin, brat, svak, zet in stric, gospod

Alojz Uher

solastnik tvrdke F. & A. Uher

včeraj, dne 22. t. m. ob 8. uri zvečer po kratki boleznimi mirno preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto dne 24. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Selenburgova ul. 4 na pokopališče k sv. Križu.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1920.

Ivanka Uher, roj. Ocvirkova, sopr., Oldřich, sinko Antonia in Cecilija Uhrovi, stariši, Fran Uher, solastnik tvrdke, Anton Uher, VII. češkoslovaški tater. pluk-Vladivostok, brata. Vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila. Mestni pogrebni zavod.

Gospodilna išče sobo, preskrbi prenočnice pod šifro »soba št. 43« na upravo »Slovenca«.

Kupim vsakovrsne stare šivalne stroje. Prodajam pa 1 fini gramatični gostilniški godbeni avtomat in eno novo obleko za požarno brambo. I. Rebolj, Kranj.

Proda se **majhno posestvo** pri farni cerkvi 2 uri od postaje Novomesto, Dolenjsko. Cena 18.000 K. Poizvo se v gostilni Težak, Sv. Jakoba trg št. 5, Ljubljana.

Kupujem vsako množino **kož** od divjih zajcev ter plačujem po najvišji dnevni ceni.

6311 (30) **IVAN BERNIK** klobučar v Višnji gori.

STROJEPISKA

že izvežbana dobi takoj službo pri del. družbi »Croatia«, Gosposvetska cesta 2 - II.

Dr. Bogdan Derč ordinira brezplačno vsaki dan od 1/2. do 1/5. v ambulatoriju otroške bolnice Streliška ulica št. 15.

Hedvika Bleitner
Alfonz Kessler

zaročena

6. januarja 1920

Novi Sad Borovnica

Želim v najem **hišico ali vilo** dobro ohranjeno, s približno 4-5 sobami, če mogoče vsaj deloma meblirane, s pečmi, z vrtoom za zelenjavo, eventualno nekaj polja ali travniki. Tudi manjše posestvo. Zdrav, miren, suh kraj, odkoder ni več kot kakih dve uri do Ljubljane z železnico. Najem takoj, ali kasneje, najraje za daljša primerno dve leti. Ponudbe pod »Zanesljiv najemnik 257« na upravo lista.

Išče postrežnica takoj s hrano ali brez hrane. Sv. Jakobova trg 17, II.

Kupim vsako množino **hrastovih hlobov** od 25 em debeline naprej, kakor tudi hrastove deske 25 do 30 mm debele oziroma našagane frize za parketne desčice. Ponudbe s ceno franko vagon Ljubljana ali odpošiljalna postaja na Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Klaviroje, pianine, harmonije, violine, citre, harmonike, strune itd.— ima v velikanski zalogi

ALFONZ BREZNIK učitelj Glasbene Maticе in edini zaprižen strokovnjak, LJUBLJANA, Kongresni trg 15 (nasproti nunske cerkve). 1816

Stare kovine baker, medenino, kositer kupuje po najvišjih cenah trgovina z železrino

Breznik & Fritsch, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 1.

Vreče vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno ter plačuje najbolje trg. firma J. Kušan, Kranj, Gorenjsko.

Sladna kava znamka **„VARDAR“** v zavitkih po 1/2 in 1/5 kg.

Tovarna: **Jovo Gigovič - Nova Gradiska**

Zaloga za Slovenijo: Podružnica Jovo Gigovič Maribor, Glavni trg 21.

Sprejmeta se takoj dva pridna zanesljiva in trezna **hlapca** k boljšim konjem, proti dobri hrani, oskrbi, ter visoki plači.

Ponudbe na: Emonska cesta št. 8/L, pisarna. Ravno tam se sprejme tudi dobro izvežban **trgov. sluga.**

SODI od 50 lit. naprej se kupijo v vsaki množini. Pisemne ponudbe na upravnistvo tega lista pod »SODI 254«.

STAMPILJE

Anton Černe GRAVEUR in izdelovalci kavat. in stroj. Ljubljana, Dvorni trg št. 1

Regist. blagajna se prodaja Vodnikov trg št. 5 pritično.

Vino nudi Ivan Ogrin, Lavrica pri Ljubljani.

Pohišstvo od priprostega do najfinejšega izdelka priporoča po solidni ceni **FRAN SKAFAR**, Ljubljana, Rmska cesta 16. Stavnoboln pohištvono strojno tizarstvo

KNJIGOVODJA kot pomožna moč, zmožen enostanega dvojnega ter ameriškega knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, poleg tega za službeno uporabo srbo-hrvatskega in ruskega jezika, išče primerno službo. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava lista pod šifro »marj 278«.

Rabim okoli 3000 **gozdnih delavcev** za drva, doge, švelere in gradic. Gozdovi izvrstni in dobra plača. Kdor želi priti, naj se takoj javi na Nikola G. Petrovič, Šumski trgovec, Karlovac, Banija 72.

Ljudska posojilnica v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6 obrestuje hranilne vloge po šestih **5%**

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela konec marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov. Posojila se dovoljujejo na osobni kredit (proti menici) na hipoteko in v tekočem računu. Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Javna dražba. V ponedeljek, dne 26. januarja se vrši na **Valvazorjevem trgu** poleg Križevniške cerkve ob 9. uri dopoldne **JAVNA DRAŽBA** raznih predmetov, kakor: pohišstva, 2 risalnih miz za stavbenike, omare za led, raznega perila in obleke, porcelana, žimnice, pernice, kuhinjske posode in drugih stvari.

Deželna vlada za Slovenijo dne 23. januarja 1920.

FRANC SWATY, Maribor

tovarna umetnih brusilnih kamnov in kamnov za brušenje britev. Tovarna ustanovljena leta 1879.

priporoča za razprodajo svoje prvovrstne izdelke, kakor: **Alumin, Diamond, Swatyn brusilni kamen za britve in kirurški instrumente**, kateri prekaša najboljše belgijske brusilne kamne. Dalje bruse za orodje znamke »Rapid« v vseh trdotah, bruse za kose, Carborundum Elektrit, najboljši brusilni kamen sedanosti, ter vsako množino la ploščic za brušenje žag iz zajamčeno pristnega šmirglja in Rogaškega naravnega kamna v vseh velikostih.

Cenik zastoj in brezplačno.

JADRANSKA BANKA BEOGRAD, DUBROVNIK, DUNAJ, KOTOR, LJUBLJANA, MARIBOR, METKOVIC, OPATIJA, SPLIT, ŠIBENIK, TRST, ZADER. Ekspozitura: KRANJ.

Delniška glavica 30.000.000.—. Reserve nad 10.000.000.—.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči račun in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača banka iz svojega. — Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje i. t. d. — Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih, daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji. — Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje. — Brzobjavni naslov: JADRANSKA.

Priporočajo se cenjenim čitateljem sledeče domače tvrdke:

(Za dvakratno objavo v tednu se računa 8 kron.)

Borzni mešetar
Vučković Dragan, Zagreb, Sv. Duh 19. — Brzjavci; Vučkov. Telefon 7—17.

Brionice
Zajc Fran, Dunajska cesta 12.

Dobava in pokladanje parketov
Bokal Anton, Ambrožev trg 9. Pub Josip, Gradaška ulica 22.

Damske krojačice
Minka Karo, Sv. Petra cesta 58.

Elektrotehnika
»Svetla«, Mestni trg 25. Verbajc A., Linhartova ulica 4.

Gostilne
Ložar Jernej, Sv. Petra nasip 19.

Gramofoni in godbeni automati
Rasberger A., Sodna ulica 5.

Javna skladišča
»Balkan«, L. Ljublj. javno skladišče, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.)

Kavarne
»Zvezda«, Ivančič Josip, Kongresni trg.

Kleparji
Korn T., Poljanska cesta 8. Remžgar & Smerkol, Florijanska ulica 13.

Knjižarne
Jugoslovanska knjižarna, Pred škofijo.

Knjižovoznice
Knjižovoznica K. T. D., Kopitarjeva ulica 6. Pašk Fr., Cankarjevo nabrežje 25.

Konfekcijske trgovine
Olup Josip, Pod Trančo. Schwab & Bizjak, Dvorni trg 3.

Krojači
Gestrin Ferdin., Poljanski nasip 8. Himmelreich Fran, Pred škofijo 9 II.

Lekarne
»Pri Mariji Pomagaj«, Resljeva cesta št. 1.

Manufakturne trgovine
Petkosič Jos., Stari trg 4. Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.

Mizarji
Bizjak Peter, Spod. Šiška 136.

Modni saloni
Götzl Marija, Židovska ul. 8. in 7.

Modne trgovine
Magdič Pavel, Aleksandrova cesta.

Optiki
Jurman Karol, Šelenburgova ulica.

Parfumerije in kozmetika
»Uranus«, Mestni trg 11.

Podobarji
Pengov Ivan, Kolodvorska ulica št. 20.

Popravila gramofonov in godbenih avtomatov
Rasberger A., Sodna ulica 5.

Potrebščine za šivilje, krojače in čollarje
Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7

Restoracije
»Perles«, Prešernova ulica.

Sobno slikarstvo
Žuran Martin, Mestni trg 12.

Stavbena podjetja
Černe Andrej, Sv. Petra cesta 23. Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.

Špedicijska podjetja
»Balkan«, Dunajska cesta 33. (Tel. 366.) Uher F. & A., Šelenburgova ulica št. 4. (Tel. 117.)

Trgovine z urami in zlatino
Černe Lud., Wolfova ulica 3.

Trgovine s klobuki
Čadež Gvido, Mestni trg 14. Soklič J., Pod Trančo 2.

Trgovine s šivaln. stroji
Petelinc Josip, Sv. Petra nasip 7.

Trgovine s papirjem
Prodajalna K. T. D., Kopitarjeva ulica 2. »Uranus«, Mestni trg 11.

Trgovine z dežniki in solničniki
Mikuš L., Mestni trg 15.

Trgovine z železnino in poljedelskimi stroji
Zalta & Žilič, Gosposvetska cesta št. 10. (Mar. Ter. cesta.)

Zaloge pohištva
Fajfiča Filip, Sv. Petra cesta 17.

Zajotrkonavnice
Grošel T., Poljanska cesta 7.

Zobotehniki
Zobni atelje Ferd. Palovec, Ljubljana, Dalmatinova ul. 5, poleg Kmetске posojilnice.

Tovarna Jos. Reich
Ljubljana, Poljanski nasip 4. Podružnica: Selenburgova ul. 3. Podružnica v Mariboru Gosposka ulica št. 38.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Pere domače perilo (posilje tudi ponje na dom)
Svetlolika ovratnike, zappestnice in srajce.

Gospod iščo
meblovano sobo s hrano. Cenjene ponudbe na M. M. Novomesto, poštno ležaje.
Zanesljivega mlinarja iščo
Kolinska tovarna Ljubljana.
Zelim kupiti 10.000 do 15.000 mtr.

Povečane slike do naravne velikosti, kakor tudi oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji
Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod Ljubljane, Kolodvorska ulica št. 34 a.

Sodar marljiv in pošten, ki bi pomagal tudi v kleti se takoj sprejme. Pismene ponudbe na upravišče pod »Posten 255.«



Kupujem vse vrste kož divjačine, kot lisice, kune, dihurje, srne, jazbece, zajce, krte in polhe po najvišjih dnevnih cenah. Iste kože sprejemam tudi v strojenje.

Krznar J. WANEK
Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 19.

Krznarska moda 1920

Nemoderni mufl, boe itd. se modernizirajo v najkrajšem času. V zalogi lasino izdelovane garniture ter specialno damske kožuhovinaste čepice. Prevezamem vsakovrstne kože v stroj ter iste popolnoma izgotovim v najmodernejšo garniture.

Ludovik Rot i. jugoslov. krznar-nica in strojarnica
Ljubljana, Gradišče 7 (nasproti dram. gledališča).

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z. inženirska pisarna in stavbno podjetje družba z o. z.
Ljubljana Maribor
Sodna ulica šte. 2 Viktringhova ul. 34
Oddelki: I. Projekti, proračuni, Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo. Oddelki II. Vodne gradbe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija. Oddelki III. Beton, železobeton. Železne konstrukcije. Oddelki IV. Železnice, ceste, predori, mostovi. Oddelki V. Industrijska in gospodarska poslopja. Oddelki VI. Komericalno razpečevanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.
Brzjavni naslovi: JJP — Ljubljana — JJP — Maribor.

Karbidne svetilke

v najrazličnejših izdelavah in velikostih se dobe po zmernih cenah pri tvrdki

SVETLA, Ljubljana, Mestni trg št. 25.

Naznanilo.

Naznanjam, da sem otvoril trgovino z

usnjem in čevlji

Cene: moški čevlji 240.— K, ženski 220.— do 240.— K. Boljši moški čevlji 270.— do 280.— K. Domač izdelak!

Spoštovanjem

Avgust Škof
Ljubljana, Pred igriščem 1.

Skaboform se zopet dobi!

proti srbečici, garjam, lišajju, kožn. izpuščajem zahtevajte v Vaši najbližji lekarni priznano in zdravniško priporočeno

Dr. FLESCH-evo izvorno SKABOFORM-MAZILO.

Ne maže, ne barva, brez duha. Dobliva se v vseh lekarnah.

Glavna zaloga za Ljubljano in okolice:

Rihard Sušnik »pri zlatem jelenus IV., Marijin trg.

Ia bosanske slive

v zabojih po 15 kilogr.

- Kavo
- Čaj
- Cokolado
- Kakao
- Kavni pridatek
- Konjak
- Rum
- Likerje
- Šampanjevec
- Namizna vina
- Mandelne
- Rozine
- Paradižnike
- Dišave

razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej poštne prosto

Josip Fabiani
Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva ulica šte. 2

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Delniška glavnica z rezervnimi zakladi okrog
28.000.000 kron.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD r. z. z. o. z.

V Ljubljani, Marijin Trg 8, Wolfova ulica 1.

Poštni čekovni račun št. 11.323. — Brzojavni naslov: Jugoslovanski kredit, Ljubljana. — Telefon št. 54.

sprejema

hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

4%

čistih brez odbitka. Izvenljubljski vlagatelji dobe poštne položnice.

Inkaso faktur in trgovske informacije.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila na na vknjižbo-poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji. — Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.

Iščemo risarje in konstrukterje

Ponudbe na Strojne tovarne in livarne d. d. v Ljubljani.

Popravilo

elektr. strojev vsake napetosti, vsake velikosti, oboje stare in nove izvršuje najhitreje, ceno v lastni specialni popravilnici s samo najboljšim bakrom, žico za dinamoe (predvojno)

Elektro-Motoren Ges. m. b. H.

Graz, Sackstrasse 22

poleg Kriegschlossbergsteig

Naslov za brz.: Elektromotory Graz. Eden naših inženirjev se nahaja na potovanju po Jugoslaviji in priporočamo za popravila brzojavna sporočila, nakor bodemo našega gospoda takoj odposlali.

Dražba konjskega gnoja

v državni žrebčarni na Selu pri Ljubljani dne 4. februarja 1920 ob 10. uri dopoldne za 1. 1920.

Vodstvo državne žrebčarne.



Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor barzun mehko kožo? Nocate sončnih peg na svojem obrazu?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 6 K, No. III močnejše vrste 9 K, K temu Fellerjevo najfinejše lilijnomlečno milo 15 K.



Hočete imeti lepe, zdrave lase? Fellerjeva prava Elza Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prah, prerano osivenje, Zabrani plešo! 1 lonček 6 K, No. III 9 K, K temu močno terovo mlo za umivanje glave 8 K, Sampon 1 K, Mazilo za brko 1.80 K in 2.30 K.



Mučijo Vas kurja očesa? Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin hitro in zanesljivo. — Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 3.50 K, velika škatljica 5.50 K. — Zelite se kaj? Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda) 1 škatljica 5 K. — Fellerjev usipalni prašek proti potenju, 1 škatljica 5 K. — Fellerjev mentolni črtik zoper glavno- in zobobol 1 škatljica 3.50 K. — Fellerjev Elza fluid 6 dvojnatih ali 2 veliki steklenici specialni 27 K. — Najboljši parfum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 12 K. — Močna Francovka v steklenicah po 6 K in 16 K. — Omot in poštnina posebej a najceneje. — Eugen V. FELLER, lekarnar. Stubica Donja, Elza trg 134. Hrvatska.

Bukovino in gabrovino

kupujemo v vsaki množini. Debla morajo imeti v premeru vsaj 25 cm, dolga poljubno, vendar ne krajša od 1 m 20 cm. Ponudbe z naznačeno ceno za en kubični meter (franko vagon oddajna postaja) prosimo na naslov:

Tovarna kopit B. Winkle, Sevnica.

Jadransko hotelsko in kupališne dioničarsko društvo

Sušak-Reka, Zoonimirova ulica 102

Lastnik sledečih hotelov in sanatorijev:

<p>Hotel-Pension „SPERANZA“ „IMPERIAL“ Opatija.</p>	<p>Sanatorij in veliko morskopališče „THERAPIA“ Crikvenica.</p>	<p>Palace-Hotel „MIRAMARE“ Crikvenica Telefon Interurb. 11.</p>
<p>Hotel-Pension in morskopališče „JADRAN“ Sušak-Reka Telefon Interurb. 2-14</p>	<p>Vsi hoteli in sanatoriji so najmodernejši in z vsem iznajdljivim urejeni. — Oskrba izvrstna. — Otvorjeni skoraj celo leto. — Vse narobe prejema in daje pojasnila za Crikvenico uprava hotela „MIRAMARE“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „SAN-MARINO“ v Novom; za Sušak: SREDISKA URED DRUŠTVA, SUŠAK-REKA.</p>	<p>Hotel-Pension „SAN-MARINO“ Novi Vinodolski Telefon Interurb. 5.</p>
<p>Hotel-Pension in morskopališče „JADRAN“ Bakar.</p>	<p>Nazlov za brzojave: Jadrancentrala Sušak-Reka. Interurban telefon šte. 9-8-9.</p>	<p>Hotel-Pension in veliko morskopališče „LISANJ“ Novi Vinodolski.</p>

V. Marsano

Centrala

ZAGREB „TIMEX“

Brzojavi: Nikolićeva ul. 8. „Matimex“ Zagreb „Matimex“ Danzig

Dobavlja:

Stroje za obdelovanje drv, stroje za obdelovanje kovine, poljedelske stroje, orodja, motorje vsake vrste, elektromotorje, ventilatorje, lokomobile, lokomotive, vozove za izvoženje in krite vozičke, industrijske stroje vsake vrste, odpravne železnice, železne konstrukcije.

Tvrška za

uvoz in izvoz.

Ekspozitura

DUNAJ IV.,

Viktorgasse Nr. 4

Nudi:

Stavbni material: nosače, tračnice, strešno lepenko, strešni škrlj, zeleno in pločvino, stavbne okove, emalirane posode, aluminijaste posode, razne kovine, petrolejske izdelke, jermene za pogon, transmisije, elektromaterial, kemično-tehnične izdelke.

Kompletne naprave za tovarne.

Zahtevajte naše najugodnejše specialne ponudbe.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Poziv k subskripciji novih delnic.

Vsled sklepov občnih zborov delničarjev Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 5. maja in 21. decembra 1919 v to pooblaščen je sklenil upravni svet na temelju odobrenja Poverjenišva za notranje zadeve deželne vlade za Slovenijo v Ljubljani od 27. oktobra 1919, št. 9068 v svoji seji dne 21. decembra 1919 provesti zvišanje delniške glavnice

od SHS K 20,000.000— na SHS K 30,000.000—

z izdajo

25.000 novih delnic po SHS K 400— nom. v skupnem znesku K 10,000.000—

pod sledečimi pogoji:

- Subskripcija novih delnic se vrši od 15. do 31. januarja 1920
 - pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in njenih podružnicah v Splitu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah;
 - pri Hrvatski trgovski banki v Zagrebu in njeni podružnici v Osijeku;
 - pri Živnostenski banki v Pragi in njenih podružnicah v Čehoslovaški in
 - pri Podružnici Živnostenske banke na Dunaju v Nemški Avstriji.
- Dosedanji delničarji imajo pravico prevzeti na podlagi vsakih 5 starih 2 novi delnici à K 400— nom. po SHS K 700— tel quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji. Odlomki delnic se pri tem ne vpoštevajo.
- Novim interesentom se ponudi ostanek 5000 delnic à K 400— nom. kakor tudi morebitni ostanek dosedanjim delničarjem pripadajočih delnic, ki jih isti ne subskribirajo, po SHS K 900— tel quel, ki so plačljive naenkrat pri subskripciji.
- Nove delnice so deležne čistega dobička za leto 1920 ter opremljene s kuponom za leto 1920.
- Pri subskripciji se morajo predložiti subskripcijskemu mestu v zgoraj navedenem roku plašči starih delnic v svrhu označbe, da je pravica do opcije izvršena, dočim imajo imetniki delnic zadnjih 2 emisij, katerih izdaja vsled tehničnih zaprek ni bila do sedaj mogoča, pravico do opcije v določenem subskripcijskem roku na podlagi tozadavnih pismenih priglasnic in začasnih potrdil o vplačanih delnicah.
- Od azijskega kurznege dobička nove emisije se dodeli po odbitku stroškov in doklad te emisije SHS K 1,000.000— pokojniškemu zakladu banke, ostanek pa pripade azijskemu rezervnemu zakladu banke.
- Nove delnice se izročijo subskribentom tekom leta 1920 proti izročitvi začasnih potrdil oziroma obračunov o subskribiranih delnicah.
- Reparticijo delnic, določenih za nove delničarje, si pridržuje upravni svet po končanem subskripcijskem roku.

V Ljubljani, dne 29. decembra 1919.

Upravni svet Ljubljanske kreditne banke.